

การตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาและความสัมพันธ์กับการเรียน
ในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

ณัฐพัชร จรุงชาติธนภิตดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)
คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2559

การตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาและความสัมพันธ์กับการเรียน
ในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

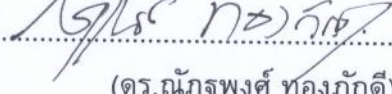
ณัฐพัชร์ จรุงชาติธนภิตต์

คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ

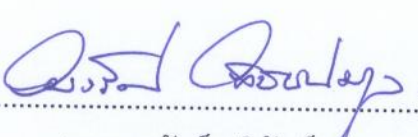

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ดร.สุจิตรา ชำนิวิกย์กรณ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)

ศาสตราจารย์..........ประธานกรรมการ
(ดร.ณัฐพงษ์ ทองภักดี)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร.สุจิตรา ชำนิวิกย์กรณ์)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร.อมรรัตน์ อภินันท์มหกุล)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........คณบดี
(ดร.ณดา จันท์สม)

กันยายน 2559

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์	การตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาและความสัมพันธ์กับการเรียน ในโรงเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ชื่อผู้เขียน	นายณัฐพัชร์ จุฑาชาตธนภิตต์
ชื่อปริญญา	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)
ปีการศึกษา	2559

การเรียนรู้ของนักเรียนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันไม่จำกัดอยู่เพียงแค่การเรียนรู้ในโรงเรียนเท่านั้น เนื่องจากความหลากหลายของวิชาความรู้ ความเข้มข้นของบทเรียน และการสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงานและประสบความสำเร็จในชีวิตตามวิถีของคนส่วนใหญ่ในสังคม สิ่งเหล่านี้นำมาซึ่งการศึกษาทางเลือกคือ การเรียนรู้เพิ่มเติมนอกห้องเรียนที่เรียกว่า การกวดวิชา และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน พร้อมกับคำตำหนิจากสังคมว่าธุรกิจกวดวิชาเป็นสิ่งที่ทำลายระบบการศึกษาไทย ดังนั้นงานศึกษานี้จึงต้องการพิสูจน์ให้ทราบเชิงประจักษ์ถึงปัจจัยที่จะเพิ่มหรือลดแนวโน้มในการเรียนกวดวิชา และบทบาทของการกวดวิชาที่เสริมการศึกษาหรือบั่นทอนการศึกษาให้แย่งอย่างที่มีค่ากล่าวอ้างในสังคม โดยใช้แนวคิดของเศรษฐศาสตร์ครัวเรือนในการจัดสรรเวลาและเศรษฐศาสตร์ทุนมนุษย์

การศึกษานี้สำรวจกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,300 คน พบว่ามีนักเรียนกวดวิชาทั้งหมดร้อยละ 27.94 และไม่กวดวิชาร้อยละ 72.06 โดยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 32.87) จะกวดวิชาว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 23.96) และพบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการเรียนกวดวิชาภาคการศึกษาละ 9,911 บาท (ร้อยละ 55.83) ซึ่งมากกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เสียค่าใช้จ่ายเท่ากับ 7,363.99 บาท (ร้อยละ 44.16) นอกจากนี้เหตุผลหลักที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่เรียนกวดวิชาคือไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียนในโรงเรียน (ร้อยละ 41) และเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย (ร้อยละ 30) ส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่เรียนกวดวิชาคือไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียนในโรงเรียนเช่นกัน (ร้อยละ 35) และเรียนเพื่อเพิ่มผลการเรียน (ร้อยละ 29)

ผลการศึกษากการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาพบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนดี บิดามีเงินได้สูง มารดามีการศึกษาสูง และนักเรียนศึกษาอยู่โรงเรียนสังกัดรัฐ จะมีโอกาสในการกวดวิชามากขึ้น และห้องเรียนที่มีขนาดใหญ่หรือจำนวนนักเรียนต่อห้องมาก จะมีแนวโน้มที่นักเรียนจะกวดวิชามากขึ้น

ABSTRACT

Title of Thesis	Secondary School Students' Decision Making on Tutoring and its Related Results on Their Study at Schools
Author	Mr. Natthapat Charoonchatthanakit
Degree	Master of Economics (Business Economics)
Year	2016

From the past to the present time, students' learning has not been limited only learning in schools because of diversity of knowledge, intensive lessons, and higher education competition for increasing opportunity in work and successful life like the ways of life of the majority in society. These bring alternative education --- learning outside schools or cram schools. Nowadays it tends to have more and more cram schools. There was also social blame about Thai education system destroyed by cram school business. Therefore, this study were to verify empirically the factors that increase or decrease opportunity to have extra classes at cram schools and that the roles of tutoring to enhance education or undermine it as being blamed, by using Household Economics and Human Capital as the underlying framework.

The survey resulted from a sample of 1,300 secondary school students in Bangkok showed that there were 27.94% attending tutorial classes and 72.06% not attending tutorial classes. Compared to lower secondary school students (23.96%), more upper secondary school students (32.87%) attended tutorial classes. The average expenses upper secondary school students spent each semester were 9,911 baht (55.83%), while lower secondary school students spent average expenses of 7,363.99 baht (41.16%) per semester. In addition, the main reasons students went to cram schools because they did not understand the lessons at school---upper secondary school students (41%) and lower secondary school students (35%) --- and because lower secondary school students wanted to increase their grades at school (29%).

The results of the study about decision making on tutoring revealed that government school students with good grades, whose father had high income and whose mother had high education, would have got more opportunity in tutoring. Furthermore, for big classrooms with a lot of students per class, students trended to have more tutorial classes.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์หัวข้อ การตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาและความสัมพันธ์กับการเรียนในโรงเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดีเนื่องจากผู้เขียนได้รับคำปรึกษา คำชี้แนะ และองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัยจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.สุจิตรา ชำนิวิทย์ภรณ์ ที่ท่านเมตตาและเอาใจใส่ตลอดระยะเวลาในการศึกษาวิจัย โดยผู้เขียนได้เรียนรู้ทักษะในการสืบค้นข้อมูล กระบวนการคิดวิเคราะห์หลักเหตุผลในทางเศรษฐศาสตร์ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำงานวิจัย

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ศ.ดร.ณัฐพงษ์ ทองภักดีที่ให้เกียรติมาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอบพระคุณ ผศ.ดร.อมรรัตน์ อภินันท์มกุล ที่ให้เกียรติมาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ในการให้คำชี้แนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เขียน ช่วยให้เกิดผลึกทางความคิดและการวิเคราะห์เป็นอย่างมากในการปรับแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ดีขึ้นและมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคุณครู ดร.หงษ์ฟ้า ชีระวงศ์นกุล คุณครูที่ปรึกษาสมัยมัธยมศึกษาตอนปลายที่กรุณาช่วยเหลือติดต่อให้ผู้เขียนได้เก็บแบบสอบถามนักเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งยังช่วยเหลือผู้เขียนในการสอนแปลบทความภาษาอังกฤษและการสืบค้นข้อมูล ขอบพระคุณคุณครูกนกทิพย์ งามสำเร็จ คุณครูนาริมาณ ศรีสง่า และคุณครูสุปรัช อิศรางกูร ณ อยุธยา คุณครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ และคุณครูทุกท่านที่ช่วยเหลือผู้เขียนในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายซึ่งได้ข้อมูลครบถ้วนทำให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ของผู้เขียน ที่เป็นส่วนสำคัญทางจิตใจให้ผู้เขียนสามารถทำวิจัยได้สำเร็จลุล่วง ขอขอบคุณน้องชายและน้องสาวของผู้เขียน ขอบคุณนายชวิน ชุสกุล และนายเจษฎา ไตรประคอง ที่คอยช่วยเหลือผู้เขียนเรื่อยมา และขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านของคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่ได้ประสาทความรู้ให้แก่ผู้เขียน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าทุกท่านที่ได้กล่าวถึงจะประทับใจกับความสุขความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ณัฐพัชร์ จรุงชาติธนกิตติ์

ตุลาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(8)
สารบัญภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	6
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	6
1.5 นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา	7
2.1 ทบทวนวรรณกรรม	7
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา	12
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	16
3.1 วิธีการศึกษา	16
3.2 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	19
บทที่ 4 ผลการศึกษา	21
4.1 ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	21
4.2 การตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา	36
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	44
5.1 สรุป	44
5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	46

(7)

บรรณานุกรม	49
ภาคผนวก	52
ประวัติผู้เขียน	58

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1	2
อันดับคุณภาพการศึกษาและสัดส่วนงบประมาณการศึกษาของประเทศ ในอาเซียน	
1.2	4
ปัจจัยที่มหาวิทยาลัยแต่ละประเทศใช้ในการคัดเลือกรับนักเรียนเข้าเรียน	
2.1	11
สรุปวรรณกรรมที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยกำหนดการกวดวิชา	
3.1	18
คำอธิบายตัวแปรที่ใช้ในสมการ	
4.1	22
เพศและประเภทของโรงเรียน	
4.2	22
ระดับการศึกษาและการเลือกเรียนกวดวิชา	
4.3	23
ประเภทของโรงเรียนและการเลือกเรียนกวดวิชา	
4.4	23
จำนวนนักเรียนต่อห้องและการเลือกเรียนกวดวิชา	
4.5	24
ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมและการเลือกเรียนกวดวิชา	
4.6	27
สถานภาพสมรสของบิดามารดาและการเลือกเรียนกวดวิชา	
4.7	27
จำนวนพี่น้องและการเลือกเรียนกวดวิชา	
4.8	28
ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของมารดาและการเลือกเรียนกวดวิชา	
4.9	29
รายได้ของบิดาและการเลือกเรียนกวดวิชา	
4.10	38
ผลการประมาณการสมการโพรบิท	
4.11	39
ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effect) ของการประมาณการสมการโพรบิท	
4.12	41
ผลการประมาณการสมการโพรบิทแยกตามกลุ่มตัวอย่าง	
4.13	42
ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effect) ของผลการประมาณการสมการ โพรบิทแยกตามกลุ่มตัวอย่าง	
5.1	45
สรุปปัจจัยที่สนับสนุนและลดแนวโน้มการเรียนกวดวิชาจากผลการศึกษา	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1	3
1.2	3
1.3	4
4.1	25
4.2	26
4.3	30
4.4	30
4.5	32
4.6	32
4.7	33
4.8	33
4.9	34
4.10	35
4.11	36
4.12	36

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การศึกษามีความสำคัญมากต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการศึกษาคือการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มทักษะ กระบวนการคิดวิเคราะห์ การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข และการคิดค้น นวัตกรรมใหม่ให้กับมนุษยชาติ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นการพัฒนาทุนมนุษย์ที่สำคัญของประเทศ โดยเฉพาะในปัจจุบันที่เป็นระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-Based Economy) และมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถด้านการวิจัย และพัฒนาโดยการวางแผนกำลังคนให้เหมาะสมเพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ (สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 13, 2558) ประเทศไทยมีกฎหมายให้ประชาชนทุกคนต้องจบ การศึกษาภาคบังคับ (ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนต้น) โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

กระทรวงศึกษาธิการเป็นกระทรวงที่ได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปีสูงที่สุด โดยในปี 2559 กระทรวงศึกษาธิการได้รับงบประมาณจำนวน 520 พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 19.1 ของ งบประมาณทั้งหมด หรือร้อยละ 3.84 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศปี 2558 แต่ปัจจุบัน การศึกษาของไทยยังไม่มีคุณภาพเมื่อเทียบกับงบประมาณมหาศาลที่ได้รับ จากตารางที่ 1.1 ที่ได้แสดงอันดับคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของโลก จากรายงานการแข่งขันระดับโลก ปี 2557 – 2558 ของ World Economic Forum (WEF) พบว่าประเทศไทยมีคุณภาพการศึกษาขั้น พื้นฐานอยู่อันดับ 7 ในกลุ่มสมาชิกอาเซียน แต่กลับพบว่าประเทศไทยมีงบประมาณเพื่อ การศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหรืองบประมาณทั้งหมดอยู่อันดับที่ 4 ในกลุ่ม สมาชิกอาเซียน ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับประเทศสิงคโปร์ ที่มีคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ อันดับ 1 ในกลุ่มสมาชิกอาเซียน แต่มีงบประมาณเพื่อการศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศหรืองบประมาณทั้งหมดอยู่อันดับที่ 7 และ 3 ในกลุ่มสมาชิกอาเซียนตามลำดับ จะเห็นได้ว่าประเทศสิงคโปร์ หรือประเทศอื่น ๆ เช่น ประเทศบรูไน มาเลเซีย อินโดนีเซีย และ ฟิลิปปินส์ ต่างมีการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาที่มีประสิทธิผลมากกว่าประเทศไทย

การกวดวิชาเป็นปัญหาหนึ่งของการศึกษาที่มีการกล่าวถึงในสังคม โดยการกวดวิชา คือ การเรียนรู้เพิ่มเติมจากสิ่งที่เรียนมาแล้วในโรงเรียนภายในเวลาที่จำกัด โดยมีเป้าหมายในการเรียน

อย่างชัดเจน เช่น การเรียนเพื่อสอบแข่งขันศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา โดยปกติสถาบันกวดวิชา จะก่อตั้งในเชิงพาณิชย์ และมีคอร์สเรียนต่าง ๆ เหมือนกับวิชาที่เรียนในโรงเรียนหรือข้อสอบที่ผู้เรียนต้องสอบ ทำให้การกวดวิชาจึงถูกเรียกว่า การศึกษาเงา (Shadow Education) ในปัจจุบัน การกวดวิชาพัฒนาจากการเรียนภายในห้องเรียน ห้องวิดีโอ ร้านอาหารหรือร้านกาแฟ และบ้านของผู้เรียน จนมีการเรียนผ่านระบบออนไลน์ที่ผู้เรียนและผู้สอนไม่ต้องเดินทางมาพบกัน

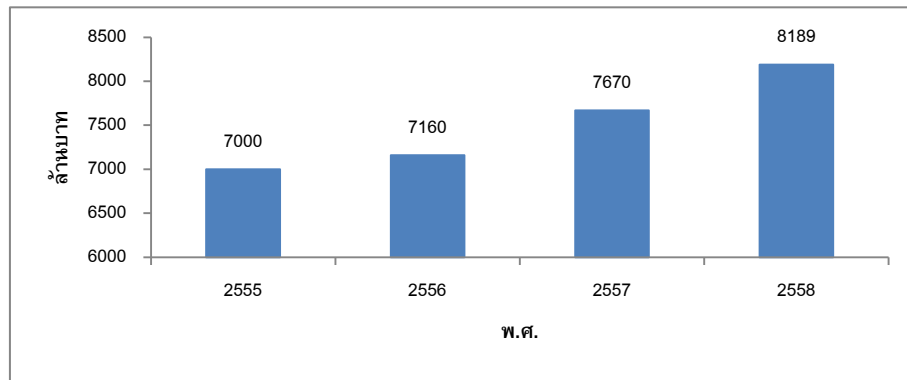
ตารางที่ 1.1 อันดับคุณภาพการศึกษาและสัดส่วนงบประมาณการศึกษาของประเทศในอาเซียน

ประเทศ	อันดับคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของโลก [อันดับในอาเซียน]	ร้อยละของงบประมาณการศึกษาต่อ GDP (ปีที่มีข้อมูลล่าสุด) [อันดับในอาเซียน]	ร้อยละของงบประมาณการศึกษาต่องบประมาณทั้งหมด (ปีที่มีข้อมูลล่าสุด) [อันดับในอาเซียน]
สิงคโปร์	3 [1]	2.91 (2556) [7]	19.93 (2556) [3]
บรูไน	17 [2]	3.77 (2557) [5]	9.99 (2557) [8]
มาเลเซีย	33 [3]	6.09 (2556) [2]	21.48 (2556) [1]
อินโดนีเซีย	55 [4]	3.30 (2557) [6]	17.51 (2557) [5]
ฟิลิปปินส์	76 [5]	2.65 (2552) [8]	13.21 (2552) [7]
ลาว	79 [6]	4.19 (2557) [3]	15.35 (2557) [6]
ไทย	86 [7]	3.84 (2558) [4]	19.10 (2558) [4]
เวียดนาม	97 [8]	6.30 (2555) [1]	21.44 (2555) [2]
กัมพูชา	106 [9]	2.02 (2556) [9]	9.91 (2556) [9]
พม่า	143 [10]	N/A	N/A

จากการประชุมของคณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้มีการจัดเก็บภาษีเงินได้ในติดบุคคลกับโรงเรียนกวดวิชา เมื่อวันที่ 10 มีนาคม ปี 2558 ที่เกิดจากมีผู้ร้องเรียนกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ที่กล่าวว่าโรงเรียนกวดวิชามีอัตรากำไรอยู่ในระดับสูง แต่กลับได้รับการยกเว้นภาษี ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมในการทำธุรกิจเกิดขึ้น จึงส่งผลให้เกิดการศึกษาและเก็บภาษีโรงเรียนกวดวิชาในที่สุด ซึ่งการเก็บภาษีโรงเรียนกวดวิชาควรทำให้มูลค่าของตลาดกวดวิชาในปี 2558 ลดลง แต่เมื่อพิจารณามูลค่าของตลาดกวดวิชาในปี 2558 กลับพบว่าไม่ได้ลดลงเลย จากภาพที่ 1.1 เป็นข้อมูลจากศูนย์วิจัยธนาคารกสิกรไทย พบว่าในปี พ.ศ. 2558 ตลาดกวดวิชามีมูลค่า 8,189 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ร้อยละ 6.77 ซึ่งมากกว่าการเติบโตโดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2555 – 2558 ที่เท่ากับร้อยละ 5.39

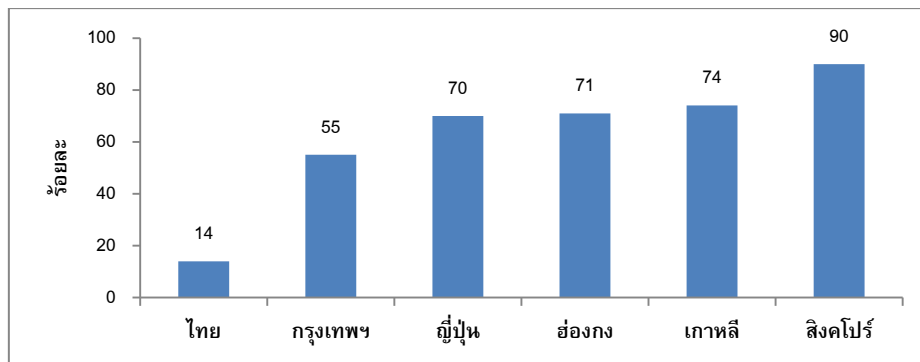
เมื่อพิจารณาสัดส่วนการกวดวิชาในปัจจุบัน กลับพบว่าประเทศไทยยังมีสัดส่วนของนักเรียนที่กวดวิชาต่อนักเรียนทั้งหมดในสัดส่วนที่ต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ ในทวีปเอเชีย จากภาพที่ 1.2 เป็นข้อมูลจากศูนย์วิจัยธนาคารไทยพาณิชย์ (Economic Intelligence Center) พบว่า

ประเทศไทยมีสัดส่วนดังกล่าวเพียงร้อยละ 14 หรือในกรุงเทพมหานครมีสัดส่วนร้อยละ 55 ซึ่งน้อยกว่าสัดส่วนของประเทศญี่ปุ่น ฮังการี และสิงคโปร์ ดังนั้นตลาดกวดวิชาของไทยยังสามารถเติบโตได้มากกว่าเดิม และจากภาพที่ 1.3 เมื่อพิจารณาสัดส่วนแยกออกเป็นจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทย พบว่ากรุงเทพมหานครมีสัดส่วนของผู้ที่เรียนกวดวิชามากที่สุดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 31 ของจำนวนนักเรียนที่เรียนกวดวิชาทั่วประเทศซึ่งแสดงได้ว่ากรุงเทพมหานครมีผู้กวดวิชามากที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทย

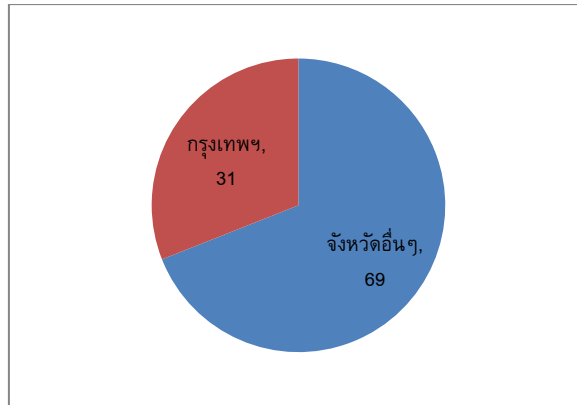
ภาพที่ 1.1 มูลค่าตลาดกวดวิชาในประเทศไทย

แหล่งที่มา: ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2558.

ภาพที่ 1.2 ร้อยละของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่กวดวิชาต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งหมด

แหล่งที่มา: ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2558.

ภาพที่ 1.3 สัดส่วนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่กวตวิชาในกรุงเทพฯ กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่กวตวิชาในจังหวัดอื่นๆ

เมื่อพิจารณาปัจจัยในการรับเข้าศึกษาต่อของแต่ละประเทศจากตารางที่ 1.2 พบว่าประเทศไทยใช้เพียงการสอบแข่งขันและคะแนนจากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในขณะที่ประเทศอื่น เช่น ประเทศฟินแลนด์ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และเกาหลีใต้ เป็นต้น ใช้ปัจจัยในการคัดเลือกมากกว่าการสอบแข่งขันและคะแนนจากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ ประวัติการทำงานหรือฝึกงาน ประวัติงานอาสาสมัคร หนังสือรับรองเข้า และการเขียนเรียงความ ซึ่งจากระบบการศึกษาของประเทศไทยที่เน้นใช้คะแนนจากการสอบแข่งขัน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงระบบการสอบคัดเลือกบ่อยครั้ง จึงเป็นแรงจูงใจนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเลือกใช้เวลาในการกวตวิชามากขึ้น (สุจิตรา ชำนิวิทย์ภรณ์, 2559)

ตารางที่ 1.2 ปัจจัยที่มหาวิทยาลัยแต่ละประเทศใช้ในการคัดเลือกรับนักเรียนเข้าเรียน

ประเทศ	ข้อสอบ	คะแนนจากมัธยมปลาย	ประวัติการทำงานหรือฝึกงาน	ประวัติงานอาสาสมัคร	หนังสือรับรอง	เขียนเรียงความ
ไทย	✓	✓	X	X	X	X
ฟินแลนด์	✓	✓	✓	✓	X	✓
เยอรมัน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
สหรัฐอเมริกา	✓	✓	✓	✓	✓	✓
อังกฤษ	✓	X	✓	✓	✓	✓
เกาหลีใต้	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ญี่ปุ่น	✓	✓	N/A	N/A	N/A	✓

ตารางที่ 1.2 (ต่อ)

ประเทศ	ข้อสอบ	คะแนน จากมัธยม ปลาย	ประวัติการ ทำงานหรือ ฝึกงาน	ประวัติงาน อาสาสมัคร	หนังสือ รับรอง	เขียน เรียงความ
มาเลเซีย	✓	X	✓	✓	✓	✓
สิงคโปร์	✓	X	X	✓	✓	✓
ออสเตรเลีย	✓	X	✓	✓	✓	✓
ฮ่องกง	✓	X	X	X	✓	✓

ประเด็นการกวดวิชามีการกล่าวถึงทั้งแง่ลบ และแง่ดี ในสังคมไทยในหลากหลายประเด็น โดยในแง่ลบ มีประเด็นในแง่เด็กนักเรียนต้องใช้เวลาเพิ่มเติมในการเรียนกวดวิชา เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นและมีค่าเสียโอกาสสำหรับการใช้เวลาไปทำกิจกรรมอื่นที่เป็นการศึกษาหาความรู้นอกชั้นเรียนหรือใช้เวลาอยู่กับครอบครัว ประเด็นเหล่านี้เห็นได้จากข้อร้องเรียนจากประชาชนที่ส่งไปรัฐบาลเพื่อต้องการปฏิรูปประเทศในประเด็นทางด้านการศึกษา โดยระบุว่าต้องการให้เด็กกวดวิชาน้อยลง เพราะไม่มีเวลาอยู่กับพ่อแม่ ไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนใกล้ชิด เด็กไม่มีเวลาทำกิจกรรมอื่น เป็นต้น ทำให้ผู้รับผิดชอบหลักคือกระทรวงศึกษาธิการทำการวิจัยเหตุผลที่เด็กต้องเรียนกวดวิชา และหาวิธีการลดการกวดวิชาลง นอกจากนี้รายงานผลการดำเนินงานศึกษาวิจัยเรื่อง “ยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาการกวดวิชา” ของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (สนย.) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2557 ซึ่งเป็นการสังเคราะห์รายงานวิจัย ปริญญาโท และวิทยานิพนธ์ ในช่วงปี 2545-2557 พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกวดวิชา คือ ผู้เรียนคาดว่าจะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น ช่วยเพิ่มโอกาสในการสอบได้ ใช้เตรียมตัวสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ต้องการเทคนิคการทำข้อสอบ ส่วนผลกระทบจากการกวดวิชา อาทิ ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ผู้เรียนต้องออกนอกบ้าน และสถาบันกวดวิชาไม่เน้นสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นต้น แม้ว่าการสังเคราะห์งานวิจัยของกระทรวงศึกษาจะพบว่าการกวดวิชาให้ผลในทางที่ไม่ดีต่อสังคมโดยรวม แต่ทั้งนี้ในแง่ดีของการกวดวิชา ยังพบข้อสนับสนุนที่การกวดวิชาส่งผลดีต่อสังคมและเศรษฐกิจในงานของ มนชยา และ ศิวพงศ์ ปี 2548 ในการศึกษาเรื่องการกวดวิชากับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งพบว่านักเรียนที่มีฐานการศึกษาที่ดีอยู่แล้ว จะเรียนกวดวิชาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และโอกาสในการประสบความสำเร็จในชีวิต และการกวดวิชายังเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่พบในงานของ สุวิมล ในปี 2552 เป็นต้น

ดังนั้นงานศึกษานี้จึงมุ่งเน้นตอบคำถามให้แก่สังคมไทย ว่าการกวดวิชานั้นส่งผลเสียหรือผลดีอย่างไรต่อสังคมไทยจากข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตอบคำถามว่าทำไมนักเรียนจึงเลือกเรียนกวดวิชา เกิดจากปัจจัยใดบ้าง โดยเกิดจากการแข่งขัน หรือจากการศึกษาในโรงเรียนไม่มีคุณภาพ การกวดวิชาทำลายหรือส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียน และมีความเหลื่อมล้ำในการศึกษาจากการกวดวิชาหรือไม่

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ประการแรก ศึกษาการตัดสินใจเลือกการเรียนกวดวิชาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ที่สังกัดโรงเรียนรัฐและเอกชน ประการที่สอง ศึกษาลักษณะและบทบาทของการเรียนกวดวิชาที่เสริมการเรียนรู้ในโรงเรียนหรือมีผลเสียต่อการเรียนในโรงเรียน

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ทราบถึงพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชา และความแตกต่างกันของอิทธิพลของ ปัจจัยที่กำหนดการเรียนกวดวิชาระหว่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย และระหว่างนักเรียนโรงเรียนรัฐกับเอกชน และทราบบทบาทของการเรียนกวดวิชาที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนในโรงเรียนว่ามีลักษณะที่ช่วยเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียนให้ดีขึ้นหรือแย่ลง

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้จะครอบคลุมนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 แบ่งเป็นโรงเรียนรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) โดยไม่รวมโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยและโรงเรียนนานาชาติ

การกวดวิชาจำกัดเฉพาะการกวดวิชากับสถาบันที่มีการเรียนการสอนห้องละ 7 คนขึ้นไปตามระเบียบของกฎหมายซึ่งจะต้องจดทะเบียนเป็นโรงเรียนกวดวิชา

1.5 นิยามศัพท์

การเรียนในโรงเรียน หมายถึง การเรียนในระบบการศึกษาภาคบังคับที่รัฐบาลกำหนด และมีการกำหนดหลักสูตรร่วมกันจากกระทรวงศึกษาธิการ มีจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษาการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

การเรียนกวดวิชา หมายถึง การเรียนทางเลือกที่เน้นความรวดเร็วของการบรรลุเนื้อหา และตรงประเด็นที่ใช้สำหรับการสอบเพื่อทำคะแนนหรือสอบเข้าเพื่อเรียนต่อ หรือเป็นการเรียนทางเลือกเพื่อเสริมความเข้าใจเนื้อหาในโรงเรียน (เรียนพิเศษ) โดยสามารถเลือกผู้สอนที่ชอบ และวิชาที่อยากเรียนได้

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ทบทวนวรรณกรรม

การออกเรียนกลางครันที่ต่อเนื่องเป็นปัญหาหลักระดับชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา สถิติจากศูนย์ป้องกันการออกเรียนกลางครัน ปี 2004 ยืนยันข้อเท็จจริงว่าการออกเรียนกลางครันใช้เงินของประเทศหลายพันล้านในช่วงชีวิตที่หาเลี้ยงตนเองไม่ได้และรัฐขาดรายได้จากภาษี เนื่องจากผู้ที่ออกเรียนกลางครันว่างงานสูงมากซึ่งพบมากในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการจัดโปรแกรมการกวตวิชาโดยอาสาสมัครในท้องถิ่นเพื่อกวตวิชาให้แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เสี่ยงต่อการออกโรงเรียนกลางครัน ซึ่งเป็นวิธีที่ได้ผลที่มีประสิทธิผลสูงแต่เสียค่าใช้จ่ายต่ำ ซึ่งมีผลต่อการปรับปรุงความสำเร็จด้านวิชาการของนักเรียนมัธยมศึกษาในวิชาหลัก เช่น วิชาภาษาอังกฤษ วิชาการอ่านเชิงวิเคราะห์ และวิชาคณิตศาสตร์ จากการเปรียบเทียบนักเรียนที่ได้รับการกวตวิชาจำนวนชั่วโมงมากกว่าสามารถเพิ่มผลการเรียนในการสอบผ่านมากกว่าผู้ที่ได้รับชั่วโมงการกวตวิชาน้อยกว่า และเป็นการช่วยนักเรียนให้ยังคงเรียนในโรงเรียนต่อไป (Allen and Chavkin, 2004)

นอกจากนี้สถิตินักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า มีนักเรียนออกเรียนกลางครันทุกปีเฉลี่ยปีละ 1.2 ล้านคน (Alliance for Excellent Education, 2007 อ้างถึงใน Gutierrez, 2011) นักเรียนที่เสี่ยงต่อการออกเรียนกลางครันส่วนมากเริ่มที่เกรด 6 จากตัวชี้วัดด้านการไม่ค่อยเข้าเรียน พฤติกรรมที่ไม่น่าพึงพอใจ และการสอบไม่ผ่านวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ (Abete et al, 2009 อ้างถึงใน Gutierrez, 2011) เมื่อมีตัวชี้วัดเพียงประการเดียวข้างต้น นักเรียนเหล่านี้ก็มีโอกาสจบการศึกษาจากโรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 25 นักเรียนเหล่านี้ไม่เพียงเสี่ยงต่อการออกเรียนกลางครัน แต่ยังลงเอยด้วยการช่วยเหลือของรัฐบาล การว่างงาน และการถูกจำคุก ทั้งนี้ไม่ใช่เพียงไม่มีด้านพฤติกรรมที่ไม่น่าพึงประสงค์เท่านั้นแต่เกี่ยวข้องกับการสร้างแรงจูงใจในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้นักเรียนทั้งหมด เนื่องจากประเทศต้องแก่วิกฤติด้านการศึกษา ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ลงทุนในการคิดริเริ่มมากมายเพื่อช่วยโรงเรียนที่ล้มเหลวมากเหล่านี้ ได้แก่ การสอนที่แตกต่างจากเดิม การสอนที่ให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตได้ ซึ่งเป็นวิธีในการช่วยเหลือนักเรียนให้ได้รับด้านวิชาการ ซึ่งการกวตวิชาเป็นหนึ่งในวิธีที่เข้ามามีบทบาทและจะได้ผลดีที่สุด หาก 1) มีบุคคลได้รับการฝึกภายใต้การ

นิตเทศการศึกษาที่เอาใจใส่ 2) มีการตรวจสอบและเสริมแรงความก้าวหน้าของผู้ได้รับการกวดวิชา 3) มีช่วงการกวดวิชาบ่อยและสม่ำเสมอ แต่ละช่วง 10-60 นาทีต่อวัน จะช่วยให้ได้รับผลเชิงบวกที่มั่นคง 4) ช่วงเวลาการกวดวิชาได้จัดโครงสร้างดี เนื้อหา และการให้การสอนได้รับการวางกลยุทธ์อย่างใส่ใจ ผู้สอนกวดวิชาที่มีประสิทธิภาพต้องรู้เนื้อหาและมีขั้นตอนการเรียนการสอน 5) มีความร่วมมือใกล้ชิดกับนักเรียนหรือครู 6) มีการฝึกอบรมแบบเข้มข้นและต่อเนื่องแก่ผู้กวดวิชา (Gutierrez, 2011)

หลายประเทศในเอเชียมีวัฒนธรรมที่คุ้นเคยกับการเรียนกวดวิชาและให้ความสำคัญกับการเรียนกวดวิชามากพอสมควร เนื่องจากความสะดวกสบายและเข้าถึงการกวดวิชาง่ายจากการคมนาคมที่ดีขึ้น และในยุคสมัยที่ครอบครัวเล็กลงมีบุตรเพียง 1 ถึง 2 คนทำให้สามารถสนับสนุนให้บุตรเรียนกวดวิชาได้มากขึ้น ประกอบกับการแข่งขันที่สูงทำให้บิดามารดาทำงานหนักไม่มีเวลาทบทวนหนังสือให้กับบุตรจึงกลายมาเป็นหน้าที่ของสถาบันกวดวิชา นอกจากนี้ขนาดของห้องเรียนที่ใหญ่และคุณภาพของการสอนที่ไม่ดีก็นำมาซึ่งการเรียนกวดวิชาเพิ่ม เป็นต้น สถานการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นคล้ายๆกันในกรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น กรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ นครไทเป ประเทศไต้หวัน ประเทศฮ่องกง และเขตปกครองพิเศษมาเก๊า แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (Kwok, 2004) เฉพาะที่ประเทศเกาหลีใต้กลุ่มนักเรียนที่ กวดวิชาจะมาจากรอบครอบครัวที่ฐานะทางเศรษฐกิจดีและบิดามารดามีการศึกษาสูง ทั้งตัวเด็กเองจัดอยู่ในกลุ่มนักเรียนที่เรียนดี ทั้งนี้สัดส่วนครูต่อนักเรียนที่มากก็เป็นเหตุผลให้เด็กนักเรียนกวดวิชามากขึ้นด้วยเช่นกัน (Kim, 2010)

การศึกษาของเด็กไทยอยู่คู่กับการเรียนเสริมหรือกวดวิชามายาวนาน ทั้งแรงผลักดันจากครอบครัวที่คาดหวังให้บุตรเรียนสูงเพื่อเป็นความภาคภูมิใจแก่วงศ์ตระกูล และแรงผลักดันจากตัวเด็กนักเรียนเองที่ต้องการมุ่งมั่นเพื่อประสบความสำเร็จในอนาคตตามแบบฉบับของคนส่วนใหญ่ในสังคมที่เรียนสูงแล้วประสบความสำเร็จ ซึ่งพบว่าผู้ที่มีฐานการศึกษาที่ดีอยู่แล้วและฐานะทางครอบครัวที่ดีจะเลือกกวดวิชาเพื่อเพิ่มโอกาสและนำไปสู่ความสำเร็จในอนาคต และส่งผลต่อการทำงานโดยได้เลื่อนสถานะจากแรงงานระดับมัธยมศึกษาเป็นแรงงานระดับบัณฑิตที่ได้อาชีพสูงกว่า ซึ่งแรงผลักดันให้บุคคลต้องการเรียนกวดวิชาเกิดจากการแข่งขันเพื่อให้ได้เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยรัฐจำกัดรับที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยและออกข้อสอบไม่ตรงกับที่เรียนในโรงเรียนทำให้เด็กนักเรียนต้องพึ่งพาการเรียนกวดวิชา นอกจากนี้โดยเปรียบเทียบแล้วผู้ที่เรียนกวดวิชาจะมีโอกาสสอบเข้าคณะและมหาวิทยาลัยที่ตนเองต้องการได้มากกว่าผู้ที่ไม่ได้เรียนกวดวิชา และการกวดวิชาสามารถเพิ่มความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้โดยผ่านการยกระดับความสามารถขั้นต่ำของผู้ที่ได้รับคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นการสะสมทุนมนุษย์โดยจะมีรายได้ในอนาคตที่สูงขึ้น และคนที่มีทุนมนุษย์มากจะมีผลิตภาพที่สูงกว่าคนที่มีทุนมนุษย์ต่ำ แม้ว่าการกวดวิชาจะมีผลดีแต่ก็ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำเนื่องจากความแตกต่างทางด้านรายได้ของครอบครัวที่มี

รายได้ต่ำซึ่งไม่มีเงินได้มากพอที่จะให้บุตรหลานเรียนกวดวิชา เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้สูงกว่าจะเข้าถึงการเรียนกวดวิชามากกว่าทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและส่งผลไปถึงความเหลื่อมล้ำในหน้าที่การงานและเงินได้ในอนาคต (มนชยา อรุยศ และ ศิวพงศ์ ธีรอำพน, 2548; สุวิมล จีระทรงศรี, 2552; สุจิตรา ชานีวิทย์กรณ์, 2559; Napompech, 2011)

มิติของการกวดวิชาที่เป็นปัญหา คือ การกวดวิชาในวิชาหลัก เช่น ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ไม่รวมวิชานอกหลักสูตรเช่น ฟุตบอลและบิลเลียด การกวดวิชาเสริมภาคเอกชนเป็นพบมากในหลายประเทศของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี และไต้หวัน ในหลายทศวรรษนี้การกวดวิชาเติบโตอย่างชัดเจนทั้งในสังคมอุตสาหกรรมและสังคมที่ได้รับการพัฒนาน้อย ในประเทศต่าง ๆ ได้แก่ อียิปต์ อินเดีย มอลตา และโรมาเนีย มีนักเรียนหนึ่งในสามเรียนกวดวิชา และในบางแห่งมีสัดส่วนสูงขึ้น ซึ่งด้านลบของการกวดวิชา ได้แก่ กวดวิชาส่งผลเสียต่อครอบครัว เด็กนักเรียนไม่มีเวลาอยู่กับผู้ปกครอง การเรียนมากเกินไปและเรียนแบบเร่งรัดขาดการวิเคราะห์ส่งผลต่อผลิตภาพการทำงานที่ต่ำ และอาจนำไปสู่การคอร์รัปชันได้ในงานของ ปัญหาการทำให้หลักสูตรหลักผิดเพี้ยน การสร้างความกดดันกับนักเรียนที่ยังอายุน้อย การเพิ่มความไม่เท่าเทียมทางสังคม การที่ผู้กวดวิชาโกงผู้เรียน และมีกรณีที่ครูผู้สอนได้รับค่าสอนกวดวิชาจากนักเรียนหลังเวลาเรียน ในกรณีที่เลวร้ายที่สุดคือเกิดรูปแบบการขู่เข็ญเกิดขึ้น ซึ่งครูจะสอนเพียงครั้งหนึ่งของหลักสูตรระหว่างเวลาเรียนในโรงเรียนแล้วต้องการให้นักเรียนจ่ายเงินเพื่อเรียนพิเศษนอกเวลาเรียน การเรียนกวดวิชาอาจเรียนแบบตัวต่อตัว ที่บ้านของผู้สอนหรือที่บ้านของผู้เรียน การเรียนกวดวิชาอาจเรียนเป็นกลุ่ม ชั้นเรียนขนาดใหญ่ หรือห้องบรรยายขนาดใหญ่ รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีเคยพยายามห้ามการกวดวิชาแต่ไม่ได้ผล รัฐบาลไต้หวันใช้ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม แต่ออกระเบียบและสิ่งที่คาดหวังให้สถานกวดวิชาที่ก่อตั้งออกระเบียบของตนเองขึ้น รัฐบาลฮ่องกงเพิ่มบทบาทแทรกแซง แต่การแทรกแซงอาจไม่ยั่งยืนในระยะยาว ส่วนในสิงคโปร์ครูผู้สอนถูกห้ามรับเงินค่าเรียนกวดวิชาจากนักเรียนของตน แต่ในมอริเชียสมีการกวดวิชามานานและยากที่จะเลิกสิ่งที่ปฏิบัติกันอยู่ ดังนั้นรัฐบาลมอริเชียสจำเป็นต้องหาแนวทางที่แตกต่างไป อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบสามารถระบุสาระสำคัญร่วมกัน ในระดับพื้นฐานมีการสนองตอบนโยบายหลักสำหรับรัฐบาล 4 ประการ ได้แก่ 1) การเพิกเฉยต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น 2) ห้ามการกวดวิชาภาคเอกชน 3) รับรู้และจัดระเบียบการกวดวิชา 4) ส่งเสริมการกวดวิชาอย่างมาก ด้านการนำแต่ละกลยุทธ์ไปใช้สำหรับผู้กำหนดนโยบายซึ่งตัดสินใจจะรับรู้และจัดระเบียบการกวดวิชา รัฐบาลของบางสังคมอาจตัดสินใจว่าค่าใช้จ่ายของการควบคุมเกินกว่าประโยชน์ที่ได้รับ แต่รัฐบาลอื่น ๆ กำลังรับรู้เพิ่มขึ้นว่าการกวดวิชาเสริมภาคเอกชนสมควรได้รับการเอาใจใส่ให้ใกล้ชิดมากขึ้นกว่าที่ได้รับมาจนกระทั่งบัดนี้ ในส่วนของประเทศไทยเริ่มมีการเรียกเก็บภาษีโรงเรียนกวดวิชาเมื่อกลางปี พ.ศ.2558 แต่เมื่อรัฐบาลเรียกเก็บภาษี ผู้ประกอบการโรงเรียนกวดวิชาจะสามารถผลักภาระ

ให้กับผู้เรียนได้โดยการขึ้นราคาค่าเรียน ซึ่งตลาดการเรียนกวดวิชาในภาพรวมมีความยืดหยุ่นต่อราคาต่ำ ทำให้ผู้เรียนจะรับภาระจากการขึ้นราคามากกว่าผู้ประกอบการ ดังนั้นการแก้ปัญหาดังกล่าวอาจจะบรรเทาปัญหาการเรียนกวดวิชาได้บ้าง แต่อาจจะไม่ใช่ระยะยาว (Bray, 2003; กรองแก้ว ฌ ลำปาง, 2555; กระทรวงศึกษา, 2557)

นอกเหนือจากปัญหาของการกวดวิชาข้างต้น ในประเทศเนปาลพบว่าครูในโรงเรียนใส่ใจการสอนในเวลาเรียนน้อยลงและรับสอนพิเศษเพิ่มให้กับนักเรียน ซึ่งทำให้สถาบันกวดวิชาภายนอกจะตลาดนักเรียนยากเนื่องจากนักเรียนมักที่จะเรียนเสริมกับครูเพื่อได้รู้เนื้อหาที่จะออกสอบได้ตรงประเด็นกว่า (Jayachandran, 2014)

2.1.1 ปัจจัยกำหนดการเรียนกวดวิชา

ในการศึกษาเหตุปัจจัยของการเลือกเรียนกวดวิชาโดยการศึกษาพฤติกรรมการกวดวิชาของเด็กนักเรียน โดยพบว่าปัจจัยด้านผู้เรียนที่สำคัญ เช่นระดับการศึกษาและผลการเรียนเฉลี่ย มีผลต่อการเรียนกวดวิชา โดยระดับการศึกษาที่สูงขึ้นทำให้โอกาสในการเรียนกวดวิชามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกันระหว่างงานศึกษาของไทย (กรองแก้ว ฌ ลำปาง, 2555; รุจิรา จันท์แดง, 2556) และงานศึกษาของต่างประเทศเช่นประเทศเกาหลีใต้ (Kim, 2010) แต่ในประเทศเวียดนามพบว่ามีลักษณะที่ตรงกันข้ามกล่าวคือ การศึกษาที่สูงขึ้นจะเรียนกวดวิชาน้อยลง (Dang, 2007) ในส่วนของผลการเรียนเฉลี่ยพบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการกวดวิชาในงานศึกษาของประเทศไทย (กรองแก้ว ฌ ลำปาง, 2555; รุจิรา จันท์แดง, 2556) โดยถ้าผลการเรียนเฉลี่ยสูงขึ้น จะทำให้โอกาสเรียนกวดวิชามากขึ้นตามไปด้วย

เมื่อพิจารณาด้านครอบครัวของผู้เรียนพบว่ารายได้ครอบครัวมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการกวดวิชาทั้งในงานของประเทศไทยและต่างประเทศ (กรองแก้ว ฌ ลำปาง, 2555; รุจิรา จันท์แดง, 2556; Kim, 2010) และการศึกษาของบิดามารดาพบว่าส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเรียนกวดวิชาของนักเรียนในทิศทางเดียวกันกล่าวคือนักเรียนที่บิดาหรือมารดาที่มีการศึกษาสูงจะกวดวิชามากกว่าเพื่อนนักเรียนที่บิดาหรือมารดาที่มีการศึกษาต่ำกว่าซึ่งพบในงานศึกษาของประเทศเวียดนาม (Dang, 2007) และประเทศเกาหลีใต้ (Kim, 2010)

ด้านปัจจัยราคาค่าเรียนกวดวิชาในงานศึกษาของประเทศไทยพบว่าผลในทิศทางตรงกันข้ามกับการเรียนกวดวิชา กล่าวคือเมื่อราคาค่าเรียนกวดวิชาสูงขึ้นจะทำให้เรียนกวดวิชาน้อยลง (กรองแก้ว ฌ ลำปาง, 2555) แต่ให้ผลที่ต่างกันในงานศึกษาของประเทศเวียดนาม (Dang, 2007)

นอกจากนี้งานศึกษาของต่างประเทศได้พิจารณาปัจจัยด้านโรงเรียนเข้าไปด้วย เช่นคุณวุฒิครูที่โรงเรียนซึ่งส่งผลกระทบต่อตัดสินใจกวดวิชาในทิศทางตรงข้ามกล่าวคือ ถ้าคุณวุฒิครูที่โรงเรียนสูงขึ้นเด็กจะเรียนกวดวิชาน้อยลงในประเทศเวียดนาม (Dang, 2007) และประเภทของโรงเรียนรัฐหรือเอกชนมีผลต่อการกวดวิชาในงานของประเทศอเจนตินา (Cámara, Coseani

and Gertel, 2014) โดยที่นักเรียนที่เรียนโรงเรียนรัฐจะกวาดวิชามากกว่านักเรียนที่เรียนโรงเรียนเอกชน และในประเทศเกาหลีใต้พบว่าสัดส่วนนักเรียนในห้องต่อครูที่สูงขึ้นจะทำให้นักเรียนกวาดวิชามากขึ้น (Kim, 2010)

จากปัจจัยพื้นฐานด้านผู้เรียนและลักษณะครอบครัวแล้ว ยังพบว่าปัจจัยด้านสถาบันกวาดวิชา มีผลต่อการเรียนกวาดวิชาด้วยเช่นกัน ในงานศึกษาของประเทศไทยพบว่า ปัจจัยเสริมที่จะทำให้เด็กนักเรียนกวาดวิชามากขึ้นคือ ดิวเตอร์หรือผู้สอนมีความเชี่ยวชาญด้านวิชาความรู้และความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับเด็กได้ดี สถานที่เรียนกวาดวิชาสะอาดน่าเรียน ห้องเรียนติดเครื่องปรับอากาศ สถานที่เรียนใกล้แหล่งท่องเที่ยว และสถาบันกวาดวิชา มีเอกสารประกอบการสอนที่น่าเรียน (Napompech, 2011)

จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถสรุปวรรณกรรมที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนกวาดวิชาได้ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 สรุปวรรณกรรมที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยกำหนดการกวาดวิชา

ตัวแปรอิสระ	วรรณกรรมที่ใช้และทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปร						
	กรองแก้ว	รุจิรา	รัชดา	Napompech	Cámara et al.	Dang	Kim
	(2555)	(2556)	(2554)	(2011) (ไทย)	(2014) (อเจนตินา)	(2007) (เวียดนาม)	(2007) (เกาหลีใต้)
เพศ		ลบ	บวก		N	N	N
อายุ					ลบ	บวก	
ระดับการศึกษา	บวก	บวก	N			ลบ	บวก
ผลการเรียนเฉลี่ย	บวก	บวก	N				
รายได้ครอบครัว	บวก	บวก	N				บวก
การศึกษาของพ่อ			N		N	บวก	บวก
การศึกษาของแม่			ลบ		N	บวก	บวก
อาชีพของบิดา			บวก				
อาชีพของมารดา			บวก				
จำนวนบุตร							N
ภูมิภาคที่พักอาศัย	บวก	บวก			ลบ	บวก	
ราคา/ค่าใช้จ่ายกวาดวิชา	ลบ			N		บวก	
ประเภทของโรงเรียน(รัฐ, เอกชน)						บวก	N
ลักษณะนิสัยในการเรียน		ลบ					
วัตถุประสงค์ในการกวาดวิชา		ลบ					
คุณวุฒิครูที่โรงเรียน						ลบ	
จำนวนหนังสือที่โรงเรียนต่อนักเรียน						N	
ระยะทางจากบ้านไปโรงเรียน						ลบ	
ระยะทางจากบ้านไปในเมือง						ลบ	
ขนาดของโรงเรียน(จำนวนนักเรียน)							N
สัดส่วนนักเรียนในห้องต่อครู							บวก
ดิวเตอร์สอนดี				บวก			
สถานที่เรียนสะอาด				บวก			
ห้องเรียนติดแอร์				บวก			
ใกล้สถานที่ท่องเที่ยว				บวก			
มีเอกสารประกอบการสอนที่ดี				บวก			

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

วรรณกรรมที่ใช้และทิศทางการสัมพันธ์ของตัวแปร							
ตัวแปรอิสระ	กรอง แก้ว	รุจิรา (2556)	รัชดา (2554)	Napompech (2011) (ไทย)	Cámara et al. (2014) (อเจนตินา)	Dang (2007) (เวียดนาม)	Kim (2007) (เกาหลีใต้)
ข้อมูลที่ใช้	ข้อมูล ทุติย ภูมิจาก สศช.	ข้อมูล ปฐม ภูมิ	ข้อมูล ปฐมภูมิ	ข้อมูลปฐม ภูมิ	ข้อมูล ทุติยภูมิ จาก VLSS	ข้อมูลปฐม ภูมิ	ข้อมูลปฐม ภูมิ
สมการ	Logit	Logit	OLS	U test	Tobit	Tobit	Tobit

หมายเหตุ: ช่องที่ไม่ใส่เครื่องหมายคือนักวิจัยไม่ได้ใส่ตัวแปรในสมการ และ N คือตัวแปรไม่มีผลต่อการกวาดวิชา

จากการทบทวนงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยกำหนดการกวาดวิชา พบว่ามีปัจจัยกำหนดพฤติกรรมของผู้เรียนอยู่มากมาย ตามสมมติฐานและทฤษฎีอ้างอิงของผู้วิจัย แต่พบว่างานของประเทศไทยและต่างประเทศยังไม่มีมีการพิจารณาข้อมูลการเข้าเรียนที่แท้จริงของนักเรียนที่อาจจะมีการขาดเรียนและเลือกกวาดวิชาทดแทน เป็นต้น นอกจากนี้งานศึกษาในประเทศไทยยังมีได้นำปัจจัยด้านโรงเรียนมาพิจารณาเช่น ประเภทของโรงเรียน ขนาดของโรงเรียนหรือ จำนวนนักเรียนต่อห้อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าเป็นจุดเด่นของงานศึกษานี้ที่จะนำปัจจัยข้างต้นมาพิจารณาด้วยเพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัย

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

2.2.1 เศรษฐศาสตร์ทุนมนุษย์ (The Economics of Human Capital)

การตัดสินใจของครัวเรือนเกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจต้องพิจารณาเกี่ยวกับ การผลิต การแลกเปลี่ยน การบริโภคสินค้า หรือบริการที่ก่อให้เกิดรายได้และรายจ่ายของครอบครัว เพื่อหาเส้นทางที่จะใช้ทรัพยากรของครอบครัวที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด และบรรลุผลตามที่ครอบครัวตั้งเป้าหมายไว้

จากงานวิจัยเกี่ยวกับทุนมนุษย์ (Becker, 1962, 1964, 1975; Mincer, 1958, 1962a, 1974 อ้างถึงใน Heckman, 2014) เน้นความสำคัญของเวลาที่ถูกใช้ไปก่อนการมีรายได้ซึ่งจัดเป็นค่าใช้จ่ายของการศึกษาและการฝึกงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับเวลาที่ครอบครัวผลิตและบริโภคสินค้าและกิจกรรมต่างๆที่ครัวเรือนนั้นจัดขึ้น เช่น การบริโภคอาหาร การเลี้ยงดูและสั่งสอนเด็กให้เติบโต กิจกรรมยามว่าง ทำให้ครอบครัวเผชิญกับอุปสรรคทั้งด้านเวลาและงบประมาณ

ความคิดพื้นฐานในการวิเคราะห์พบว่าครัวเรือนเป็นเหมือน “โรงงานเล็ก” (Becker, 1981) ซึ่งผลิตสินค้าพื้นฐาน เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย ความบันเทิง เป็นต้น การใช้เวลาและปัจจัยนำเข้าของสินค้าทั่วไป ผู้ผลิตขนาดเล็กซึ่งครัวเรือนซื้อได้ที่ตลาด ในการวิเคราะห์แบบนี้ราคาสินค้าพื้นฐานมี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบแรกประกอบด้วยราคาของการซื้อสินค้าที่ตลาด องค์ประกอบที่ 2 คือ เวลาที่ใช้ไปในการผลิตและบริโภคสินค้า การใช้เวลาเท่ากับค่าจ้างคูณกับเวลาที่ใช้ต่อหน่วยของสินค้าที่ผลิตในครัวเรือน ซึ่งบอกเป็นนัยว่าการเพิ่มค่าจ้างของสมาชิกในครัวเรือนทำให้กระตุ้นให้ทำงานมากขึ้นและบริโภคมากขึ้นด้วย นอกจากนี้ได้สร้างทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมของครอบครัว รวมถึงไม่เพียงแต่การใช้เวลาเท่านั้นแต่ยังรวมถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับการแต่งงาน การอย่าร้างและบุตร ขณะที่ค่าจ้างที่แท้จริงเพิ่มขึ้น ครอบครัวก็ได้รับการผ่อนคลายมากขึ้น เพื่อว่าไม่ต้องประหยัดมากเมื่อมีการใช้จ่ายพิเศษเพิ่มขึ้นสำหรับสมาชิกในครัวเรือน เช่น ค่าใช้จ่ายในการดูแลเด็ก เนื่องจากสามารถให้สถาบันอื่นๆ เช่น บริษัท โรงเรียน และตัวแทนสาธารณะอื่นๆ มีบทบาทเข้ามาแทนที่ แต่การที่ผู้หญิงที่แต่งงานมีส่วนร่วมในการทำงานนอกบ้านเพิ่มขึ้น จะมีแนวโน้มของการอย่าร้างเพิ่มขึ้นด้วย

การวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้เวลาในครัวเรือน พบว่าที่มีอิทธิพลมากในบริบทของครัวเรือนและครอบครัวคือการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องภาวะเจริญพันธุ์ ในบทความชื่อ การวิเคราะห์เศรษฐกิจของภาวะเจริญพันธุ์ (Becker, 1960) พบว่าพ่อแม่ชอบที่จะให้บุตร ได้รับการศึกษา และระดับสูง ซึ่งการศึกษาระดับสูงเป็นผลจากจำนวนเวลาและทรัพยากรอื่นๆ ที่พ่อแม่ใช้ในการลงทุนในต้นทุนมนุษย์ของบุตรอาจส่งผลถึงหน้าที่ของการหารายได้และราคาต่างๆ ขณะที่ค่าจ้างเพิ่มขึ้นพ่อแม่ก็เพิ่มการลงทุนในต้นทุนมนุษย์รวมทั้งการลดจำนวนบุตร ตัวอย่างเช่น Becker ใช้ทฤษฎีนี้อธิบายเกี่ยวกับการลดลงทางประวัติศาสตร์ด้านการเจริญพันธุ์ในประเทศอุตสาหกรรม การแปรผันต่างๆ ด้านการเจริญพันธุ์ในประเทศต่าง ๆ และระหว่างเมืองใหญ่กับชนบท

จากการที่ครอบครัวผลิตและบริโภคสินค้าที่ครัวเรือนนั้นจัดขึ้น เช่น การบริโภคอาหาร การเลี้ยงดูและสั่งสอนเด็กให้เติบโต กิจกรรมยามว่าง รวมทั้งเวลาว่างระหว่างงาน พิจารณาได้จากตัวแบบดังนี้ (Becker, 1965)

$$U(Z_1, \dots, Z_l) \quad (1)$$

ครอบครัวเผชิญกับอุปสรรคทั้งด้านเวลาและงบประมาณ

$$Z_i = f^{(i)}(X_i, T_i), \quad i = 1, \dots, l. \quad (2)$$

X_i คือ เวกเตอร์ของสินค้าที่ใช้ผลิต Z_i และ T_i คือ เวลา และราคา Z_i ขึ้นกับราคาขององค์ประกอบโดยกำหนดให้คงที่ในแต่ละ $f^{(i)}$ ก็สามารถสร้างดัชนีราคาขนาดที่คงที่สำหรับแต่ละสินค้า

เนื่องจากครัวเรือนเผชิญทั้งข้อจำกัดด้านเวลาและด้านงบประมาณ Becker ใช้พีชคณิตเบื้องต้นแสดงให้เห็นว่าภายใต้สมมติฐานว่าครัวเรือนมีข้อจำกัด ภายใต้สมมติฐานที่ว่า T_i คือ สเกลาร์ และ w คือ ราคาของเวลาที่ใช้ไปทั้งหมด ปริมาณสูงสุดที่บุคคลสามารถหาได้ คือ รายได้ทั้งหมดแสดงโดย $B = wT + V$ ขณะที่ $T = \sum T_i$ และ V คือ ปริมาณของรายได้ที่ยังไม่ได้รับซึ่งจะเก็บที่ครัวเรือน Z_i รวมทุกกิจกรรมที่ใช้เวลาไป (รวมทั้งเวลาว่างระหว่างงาน)

$$\sum_{i=1}^I \pi_i Z_i = wT + V = B \quad (3)$$

อุปสงค์สำหรับปัจจัยนำเข้า X_i , T_i ที่ได้รับมาจากอุปสงค์สำหรับ Z_i การตอบสนองของอุปสงค์สำหรับกิจกรรมต่างๆในการตอบสนองการเปลี่ยนแปลงราคาของเวลาขึ้นกับความเข้มข้นของเวลาและสินค้าในการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ Becker พัฒนาการวิเคราะห์ทั่วไปต่อไปที่ซึ่งต้นทุนส่วนเพิ่มของเวลาแปรผกผันกับกิจกรรม

แบบจำลองอุปสงค์สินค้าโภคภัณฑ์ของ Becker เป็นตัวอย่างของ การวิเคราะห์ความสามารถในการแบ่งแยกทั่วไปของ Terence Gorman (Gorman, 1959 อ้างถึงใน Heckman, 2014) บนพื้นฐานดัชนีราคา π_i

ดังนั้นการให้ความหมายของทุนมนุษย์ (Becker, 1992) คือ ความสามารถของมนุษย์และผลของการลงทุนในความสามารถของมนุษย์ ซึ่งเขาประสบความสำเร็จในการสร้างสูตร และเป็นสูตรพื้นฐานของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค และได้พัฒนาแนวคิดทุนมนุษย์สู่ทฤษฎีทั่วไปของการกระจายของรายได้แรงงาน การทำนายของทฤษฎีนี้คืออาศัยโครงสร้างของค่าจ้างที่เขียนเป็นสูตรที่เรียกว่า ทุนมนุษย์ - การหารายได้ ซึ่งชี้เฉพาะเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการหารายได้และทุนมนุษย์ นอกจากนี้ได้สร้างรูปแบบและการวิเคราะห์กรอบแนวคิดที่นำไปประยุกต์ใช้ได้ไม่เพียงแต่การอัตราส่วนผลตอบแทนต่อการลงทุนทางการศึกษาและการฝึกงาน แต่ด้านความแตกต่างของค่าจ้างและรายละเอียดค่าจ้างล่วงเวลา ทั้งยังช่วยอธิบายรูปแบบการค้าข้ามชาติ ความจริงข้อแตกต่างในการจัดหาทุนมนุษย์ระหว่างประเทศแสดงให้เห็นถึงการมีพลังมากกว่าข้อแตกต่างในการจัดหาทุนที่แท้จริง การประยุกต์ใช้ทฤษฎีทุนมนุษย์ในภาคปฏิบัติที่ได้รับความสะดวกที่เห็นได้ชัดเจนด้วยการจัดหาที่เพิ่มขึ้นได้ของข้อมูลจุลภาค เช่น ข้อมูลรายปีภาคตัดขวาง ค่าจ้าง และลักษณะต่าง ๆ ของแรงงาน

จากทฤษฎีดังกล่าวสรุปว่า ครอบครัวยังคงสำคัญมาก ครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปมากภายใต้แรงผลักดันที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ต่อเศรษฐกิจสมัยใหม่และภายใต้แรงผลักดันที่เกิดจากนโยบายที่ไม่ดี ซึ่งเราสามารถแนะนำนโยบายที่ดีได้ เพื่อจัดการเปลี่ยนแปลงที่ไม่จำเป็นและที่เป็นอันตราย และเราสามารถปรับครอบครัวสมัยใหม่ เมื่อเราเน้นที่ครอบครัว หรือ เน้นต้นทุนมนุษย์ที่จัดวางคนเป็นศูนย์กลางของชีวิตเศรษฐกิจ

เมื่อพิจารณาแนวคิดและทฤษฎีข้างต้น การให้บุตรเรียนกวดวิชาถือเป็นต้นทุนของบิดามารดา ที่มีค่าเสียโอกาสในการนำทรัพยากรเงินทุนหรือเวลาที่จะใช้ในการกวดวิชาไปทำประโยชน์อย่างอื่นด้วย แต่การกวดวิชาทำให้เด็กได้ทบทวนและเพิ่มเติมความรู้มากขึ้นซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อการทำผลคะแนนให้ดีขึ้นและสอบแข่งขันสู่การเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น ได้เข้าทำงานในตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดี เมื่อคิดอัตราผลตอบแทนและต้นทุนจากการลงทุนมนุษย์ อาจจะคุ้มค่าสำหรับตัวนักเรียนเองและบิดามารดาในการที่จะจัดสรรเวลาทำกิจกรรมอื่น แต่ใช้เวลาไปกับการศึกษาเล่าเรียนสำหรับนักเรียน และใช้เวลาในการมุ่งมั่นทำงานเพื่อให้มีฐานะที่ดี อันจะเป็นประโยชน์ต่อการลงทุนมนุษย์ของบุตรสำหรับบิดาและมารดา เป็นต้น ดังนั้นการกวดวิชาจัดได้ว่าเป็นการลงทุนในทุนมนุษย์ เนื่องจากเป็นการศึกษาหาความรู้เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญและชำนาญ ส่งผลต่อโอกาสความก้าวหน้าในงานและรายได้สูงในอนาคต

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 วิธีการศึกษา

งานศึกษานี้จะใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลสองส่วนคือ ค่าสถิติเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสำรวจ เช่น ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่ใช้ในการกวดวิชาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่ใช้ในการกวดวิชาของนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน และจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยในการเรียนกวดวิชาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย เป็นต้น พร้อมทั้งจัดทำตารางจับคู่ตัวแปร (Cross Tabulation) เพื่อดูความสัมพันธ์เกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัวและการเรียนกวดวิชา หรือปัจจัยด้านผลการเรียนและการเรียนกวดวิชา เช่น เกรดเฉลี่ยกับการเลือกเรียนกวดวิชา รายได้ของบิดามารดากับการเลือกเรียนกวดวิชา ประเภทของโรงเรียนกับการเลือกเรียนกวดวิชา และระดับชั้นเรียนกับเหตุผลที่เรียนกวดวิชา เป็นต้น

ส่วนที่สองพิจารณาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของปัจจัยต่างๆ พร้อมทั้งทิศทางและขนาดของความสัมพันธ์ทำได้โดยใช้สมการโพรบิต (Probit Model) ในการทดสอบและประมาณค่าแนวโน้มการเลือกเรียนกวดวิชา เนื่องจากการเก็บตัวอย่างขนาดใหญ่ทำให้ข้อมูลมีการกระจายตัวแบบปกติ ดังนั้นการใช้สมการโพรบิต จึงมีความเหมาะสมกว่าสมการโลจิสติก (Logit Model) ที่ข้อมูลมีการกระจายตัวแบบโลจิสติก (Logistic Distribution) และตรวจสอบปัญหาทางเศรษฐมิติพร้อมทั้งแก้ไขปัญหาให้ถูกต้องเพื่อให้ได้ตัวประมาณค่าที่ดี เช่น ปัญหาความสัมพันธ์กันของตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) ปัญหาความไม่คงที่ของความแปรปรวน (Heteroskedasticity) และปัญหาความสัมพันธ์กันข้ามเวลาของค่าความคาดเคลื่อน (Autocorrelation) เป็นต้น โดยสมการที่ใช้ทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนกวดวิชาได้กำหนดตัวแปรควบคุมอ้างอิงจากทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์และงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมา และสรุปออกมาเป็นสมการดังนี้

สมการที่ 1 ทดสอบปัจจัยที่นักเรียนเลือกเรียนกวดวิชาหรือไม่เรียนกวดวิชา (CRAM) โดยสมการโพรบิต (Probit) ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยกำหนดด้านผู้เรียน และลักษณะครอบครัว ดังนี้

$$\text{CRAM} = f(\text{GPA}, \text{EDUL}, \text{GENDER}, \text{TYPE}, \text{SPCS}, \text{MARIT}, \text{SIBL}, \text{MED}, \text{FIN})$$

3.1.1 ปัจจัยด้านผู้เรียนประกอบด้วย

1) ผลการเรียน (GPA) มีสมมติฐานของผลการศึกษาด้วยกัน 2 ทิศทางกล่าวคือ ผลการเรียนเพิ่มขึ้นอาจส่งผลให้โอกาสการเรียนกวดวิชามากขึ้นหรือลดลงได้ โดยถ้าผลการเรียนเพิ่มขึ้นแล้วมีโอกาสกวดวิชาเพิ่มขึ้นอาจหมายถึง นักเรียนต้องการเพิ่มความมั่นใจในการทำคะแนนและสอบแข่งขัน แต่ถ้าผลการเรียนเพิ่มขึ้นแล้วมีโอกาสให้กวดวิชาลดลงแสดงถึงนักเรียนอาจมีลักษณะมีความเชื่อมั่นในตนเองแล้วไม่ต้องการเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชา

2) ระดับชั้นเรียน (EDUL) มีสมมติฐานว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีโอกาสเรียนกวดวิชามากกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เนื่องจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต้องเตรียมตัวทำคะแนนและสอบแข่งขันเพื่อเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา

3) เพศ (GENDER) มีสมมติฐานว่านักเรียนหญิงมีแนวโน้มที่จะกวดวิชามากกว่านักเรียนชายเนื่องจากลักษณะนิสัยการเรียนนักเรียนหญิงส่วนใหญ่จะมีความตั้งใจและใส่ใจการเรียนมากกว่านักเรียนชาย

4) ประเภทของโรงเรียน (TYPE) มีสมมติฐานว่าโรงเรียนรัฐบาลมีแนวโน้มที่จะกวดวิชามากกว่าโรงเรียนเอกชนเนื่องจากนักเรียนที่เรียนโรงเรียนรัฐส่วนใหญ่อยู่กับการสอบแข่งขันมาโดยตลอดเพื่อสอบเข้าโรงเรียนรัฐบาลที่มีชื่อเสียง ดังนั้นอาจมีลักษณะพื้นฐานที่เคยชินกับแข่งขันเพื่อบรรลุเป้าหมายด้านการเรียน

5) จำนวนนักเรียนต่อห้อง (SPCS) มีสมมติฐานว่าจำนวนนักเรียนต่อห้องที่มากขึ้นจะทำให้โอกาสที่นักเรียนจะกวดวิชาเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากครูผู้สอนมีเวลาจำกัดอาจจะดูแลและเอาใจใส่นักเรียนในห้องเรียนไม่ทั่วถึง ทำให้นักเรียนอาจจะเข้าใจบทเรียนไม่ครบถ้วนจึงต้องเรียนกวดวิชาเพิ่มขึ้น

3.1.2 ปัจจัยลักษณะครอบครัวประกอบด้วย

1) สถานภาพสมรสของบิดาและมารดา (MARIT) มีสมมติฐานว่า นักเรียนที่บิดามารดาสมรสกันจะมีโอกาสเรียนกวดวิชามากกว่าเพื่อนนักเรียนที่บิดามารดาหย่าร้าง เนื่องจาก บิดามารดาที่สมรสกันส่วนมากอาศัยอยู่ด้วยกันซึ่งจะช่วยกันดูแลบุตรและจัดหาสินค้าและบริการให้กับบุตรได้มากกว่าโดยเปรียบเทียบ ทำให้บิดามารดาอาจจะสนับสนุนให้บุตรเรียนกวดวิชาเพื่อเพิ่มทุนมนุษย์ (Becker, 1992; มนชยา อรุณศ และ ศิวพงศ์ ธีรอำพน, 2548)

2) จำนวนพี่น้อง (SIBL) มีสมมติฐานว่า นักเรียนที่มีพี่น้องมากจะมีโอกาสที่จะเรียนกวดวิชาน้อยลง เนื่องจากครอบครัวมีเศรษฐกิจที่จำกัดในการจัดหาสินค้าและบริการให้กับบุตร ซึ่งการกวดวิชาเป็นบริการทางการศึกษาที่มีราคา จึงต้องมีการแลกเปลี่ยน

3) ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของมารดา (MED) มีสมมติฐานว่า นักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูงขึ้นจะมีโอกาสที่จะกวาดวิชามากกว่าเพื่อนนักเรียนที่มารดามีการศึกษาน้อยกว่าโดยเปรียบเทียบ แสดงถึงการสนับสนุนให้บุตรเน้นวิชาการความรู้เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงานในอนาคตและเป็นเป้าหมายของครอบครัว

4) รายได้ของบิดา (FIN) มีสมมติฐานว่า นักเรียนที่บิดามีรายได้สูงจะมีโอกาสกวาดวิชามากกว่าเพื่อนนักเรียนที่บิดามีรายได้ต่ำกว่าโดยเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นว่าครอบครัวที่มีฐานะดีต้องการให้บุตรเรียนดีและมีโอกาสสอบแข่งขันเพื่อเรียนต่อซึ่งเป็นเป้าหมายของบิดามารดา

ตารางที่ 3.1 คำอธิบายตัวแปรที่ใช้ในสมการ

ชนิดของตัวแปร	ตัวแปร	ความหมาย
1. เกรดเฉลี่ยสะสม	GPA	ข้อมูลเชิงปริมาณ แสดงคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 ถึง 4.00
2. ระดับชั้นเรียน	EDUL	ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยให้ ม. ปลาย เป็น 1 และม.ต้น เป็น 0
3. เพศ	GENDER	ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยกำหนดให้ผู้ชายเป็น 1 และผู้หญิงเป็น 0
4. ประเภทของโรงเรียน	TYPE	ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยให้โรงเรียนรัฐบาลเป็น 1 และโรงเรียนเอกชน เป็น 0
5. จำนวนนักเรียนต่อห้อง	SPCS	ข้อมูลเชิงปริมาณ แสดงจำนวนนักเรียนต่อห้อง
6. สถานะสมรสของบิดามารดา	MARIT	ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยกำหนดให้ สมรสเป็น 1 และ เป็น 0 หากหย่าร้าง ม่าย หรือเสียชีวิตทั้งคู่
7. จำนวนพี่น้อง	SIBL	ข้อมูลเชิงปริมาณ แสดงจำนวนพี่น้องรวมผู้ตอบแบบสอบถาม
8. ระดับการศึกษาของมารดา	MED2	ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยกำหนดให้ การศึกษาระดับ น้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นเป็นกลุ่มอ้างอิง และ
	MED3	MED2 เป็น 1 หากเป็นมัธยมศึกษาตอนต้น และ เป็น 0 หาก
	MED4	เป็นกลุ่มอื่น
	MED5	MED3 เป็น 1 หากเป็นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. และ
	MED6	เป็น 0 หากเป็นกลุ่มอื่น
		MED4 เป็น 1 หากเป็นปวส. และ เป็น 0 หากเป็นกลุ่มอื่น
		MED5 เป็น 1 หากเป็นปริญญาตรี และ เป็น 0 หากเป็นกลุ่มอื่น
		MED6 เป็น 1 หากเป็นปริญญาโทขึ้นไป และ เป็น 0 หากเป็นกลุ่มอื่น

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ชนิดของตัวแปร	ตัวแปร	ความหมาย
9. รายได้ของบิดา	FIN2	ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยกำหนดให้ รายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 15,000
	FIN3	บาทเป็นกลุ่มอ้างอิง และ
	FIN4	FIN2 เป็น 1 หากเป็น 15,001 – 25,000 บาท และ เป็น 0 หากเป็น
	FIN5	กลุ่มอื่น
	FIN6	FIN3 เป็น 1 หากเป็น 25,001 – 40,000 บาท และ เป็น 0 หากเป็น
	FIN7	กลุ่มอื่น
		FIN4 เป็น 1 หากเป็น 40,001 – 55,000 บาท และ เป็น 0 หากเป็น
	กลุ่มอื่น	
		FIN5 เป็น 1 หากเป็น 55,001 – 70,000 บาท และ เป็น 0 หากเป็น
		กลุ่มอื่น
		FIN6 เป็น 1 หากเป็น 70,001 – 125,000 บาท และ เป็น 0 หากเป็น
		กลุ่มอื่น
		FIN7 เป็น 1 หากเป็น มากกว่า 125,000 บาท และ เป็น 0 หากเป็น
		กลุ่มอื่น
11. การเลือกเรียน กวดวิชา	CRAM	ข้อมูลเชิงคุณภาพ การเลือกเรียนกวดวิชาหรือไม่เรียน โดยคนที่ เรียนให้เป็น 1 ส่วนคนที่ไม่เรียนให้เป็น 0

3.2 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ข้อมูล 2 ส่วน ประกอบด้วย ข้อมูลปฐมภูมิจากการเก็บแบบสอบถามเกี่ยวกับการเลือกเรียนกวดวิชา ผลการเรียนรู้ที่โรงเรียนและข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลทางด้านครอบครัว อาทิเช่น เรียนกวดวิชาหรือไม่เรียน จำนวนชั่วโมงที่เรียนกวดวิชาต่อสัปดาห์ ค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชา ค่าใช้จ่ายในการเรียนที่โรงเรียน และรายได้ของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง เป็นต้น โดยสำรวจจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) จำนวนทั้งสิ้น 1,300 คน อ้างอิงจาก ร้อยละ 1 ของจำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาทั้งหมดในเขตกรุงเทพมหานคร (ธีรวิทย์ เอกะกุล, 2543) ที่มีจำนวนนักเรียนเท่ากับ 131,372 คน ในปี 2558 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558) ทั้งนี้ได้กำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Ransom Sampling) โดยแบ่งสัดส่วนเป็นนักเรียนสังกัดโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 655 คน (ร้อยละ 50.27) ประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 360 คน (ร้อยละ 55) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 295 คน (ร้อยละ 45) และเป็นนักเรียนสังกัดโรงเรียนเอกชน จำนวน 648 คน (ร้อยละ

49.73) แบ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 382 คน (ร้อยละ 59) และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 266 คน (ร้อยละ 41)

ข้อมูลส่วนที่สองคือข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับจำนวนนักเรียนสังกัด สพฐ. ทั้งรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานคร ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันกวดวิชาและแนวโน้มสถิติการเรียนกวดวิชาของเด็กไทย เป็นต้น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานราชการที่มีความน่าเชื่อถือ เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นต้น

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในส่วนนี้จะอภิปรายลักษณะกลุ่มตัวอย่างจากผลการสำรวจ ประกอบด้วยผลการเรียนของนักเรียน ข้อมูลการเรียนที่โรงเรียน และสถานภาพครอบครัว รวมถึงผลการทดสอบความสัมพันธ์ของผลการเรียนที่มีต่อโอกาสในการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย และนักเรียนที่สังกัดโรงเรียนรัฐและเอกชน และผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างชั่วโมงการเรียนในโรงเรียนและชั่วโมงการเรียนกวดวิชาเพื่อพิจารณาการทดแทนหรือเสริมกันระหว่างการเรียนทั้ง 2 แห่ง

4.1 ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียน จำนวน 1,303 คน ในเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น ผู้หญิงจำนวน 732 คน (ร้อยละ 56.18) ผู้ชายจำนวน 571 คน (ร้อยละ 43.82) และแบ่งเป็นโรงเรียนรัฐบาลจำนวน 655 คน (ร้อยละ 50.27) และโรงเรียนเอกชน 648 คน (ร้อยละ 49.73) (ตารางที่ 4.1)

ในจำนวนนี้ประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 722 คน (ร้อยละ 55.41) และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 581 คน (ร้อยละ 44.59) (ตารางที่ 4.2) ทั้งนี้มีนักเรียนที่เรียนกวดวิชาจำนวน 364 คน (ร้อยละ 27.94) และไม่เรียนกวดวิชาจำนวน 939 คน (ร้อยละ 72.06) (ตารางที่ 4.2) โดยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 32.87) จะเรียนกวดวิชามากกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 23.96)

เมื่อพิจารณาประเภทของโรงเรียนและการกวดวิชาพบว่านักเรียนที่เรียนโรงเรียนรัฐ (ร้อยละ 32.82) จะกวดวิชามากกว่านักเรียนที่เรียนโรงเรียนเอกชน (ร้อยละ 22.99) (ตารางที่ 4.3) และในส่วนของจำนวนนักเรียนต่อห้องพบว่า นักเรียนที่กวดวิชามากที่สุดคือห้องเรียนที่มีนักเรียนต่อห้อง 41-50 คน (ร้อยละ 39.76) และ 51-60 คน (ร้อยละ 39.02) รองลงมาคือขนาดห้องเรียน 31-40 คน (ร้อยละ 29.04) และนักเรียนที่กวดวิชาน้อยที่สุดคือจำนวนนักเรียนต่อห้อง 1-10 คน (ร้อยละ 11.11) (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.1 เพศและประเภทของโรงเรียน

เพศ	ประเภทของโรงเรียน		
	เอกชน	รัฐบาล	รวม
หญิง	346	386	732
ร้อยละ (แถว)	47.27	52.73	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	53.40	58.93	56.18
ชาย	302	269	571
ร้อยละ (แถว)	52.89	47.11	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	46.60	41.07	43.82
รวม	648	655	1,303
ร้อยละ (แถว)	49.73	50.27	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	100.00	100.00	100.00

หมายเหตุ: หน่วย: จำนวนคน

ตารางที่ 4.2 ระดับการศึกษาและการเลือกเรียนกวดวิชา

ระดับการศึกษา	การเลือกเรียนกวดวิชาหรือไม่เรียน		รวม
	ไม่เรียน	เรียน	
มัธยมศึกษาตอนต้น	549	173	722
ร้อยละ (แถว)	76.04	23.96	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	58.47	47.53	55.41
มัธยมศึกษาตอนปลาย	390	191	581
ร้อยละ (แถว)	67.13	32.87	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	41.53	52.47	44.59
รวม	939	364	1,303
ร้อยละ (แถว)	72.06	27.94	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	100	100	100

หมายเหตุ: หน่วย: จำนวนคน

ตารางที่ 4.3 ประเภทของโรงเรียนและการเลือกเรียนกวดวิชา

ประเภทโรงเรียน	การเลือกเรียนกวดวิชาหรือไม่เรียน		รวม
	ไม่เรียน	เรียน	
โรงเรียนเอกชน	499	149	648
ร้อยละ (แถว)	77.01	22.99	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	53.14	40.93	49.73
โรงเรียนรัฐบาล	440	215	655
ร้อยละ (แถว)	67.18	32.82	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	46.86	59.07	50.27
รวม	939	364	1,303
ร้อยละ (แถว)	72.06	27.94	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	100	100	100

หมายเหตุ: หน่วย: จำนวนคน

ตารางที่ 4.4 จำนวนนักเรียนต่อห้องและการเลือกเรียนกวดวิชา

จำนวนนักเรียนต่อห้อง (คน)	การเลือกเรียนกวดวิชาหรือไม่เรียน		รวม
	ไม่เรียน	เรียน	
1 - 10	16	2	18
ร้อยละ (แถว)	88.89	11.11	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	1.7	0.55	1.38
11 - 20	80	13	93
ร้อยละ (แถว)	86.02	13.98	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	8.52	3.57	7.14
21 - 30	287	53	340
ร้อยละ (แถว)	84.41	15.59	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	30.56	14.56	26.09
31 - 40	281	115	396
ร้อยละ (แถว)	70.96	29.04	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	29.93	31.59	30.39

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การเลือกเรียนกวดวิชาหรือไม่เรียน			
จำนวนนักเรียนต่อห้อง (คน)	ไม่เรียน	เรียน	รวม
41 - 50	250	165	415
ร้อยละ (แถว)	60.24	39.76	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	26.62	45.33	31.85
51 - 60	25	16	41
ร้อยละ (แถว)	60.98	39.02	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	2.66	4.4	3.15
รวม	939	364	1,303
ร้อยละ (แถว)	72.06	27.94	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	100	100	100

หมายเหตุ: หน่วย: จำนวนคน

4.1.1 ผลการเรียน และการเรียนกวดวิชา

นักเรียนที่เรียนกวดวิชามากที่สุดคือกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 0.01 – 1.00 (ร้อยละ 100) รองลงมาคือช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.01-4.00 (ร้อยละ 36.70) และลดหลั่นลงมาในช่วง 2.01-3.00 (ร้อยละ 21.86) และ 1.01-2.00 (ร้อยละ 12.59) ตามลำดับ(ตารางที่ 4.5) โดยจะพบว่านักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไปจะกลุ่มที่กวดวิชาเกินครึ่งของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

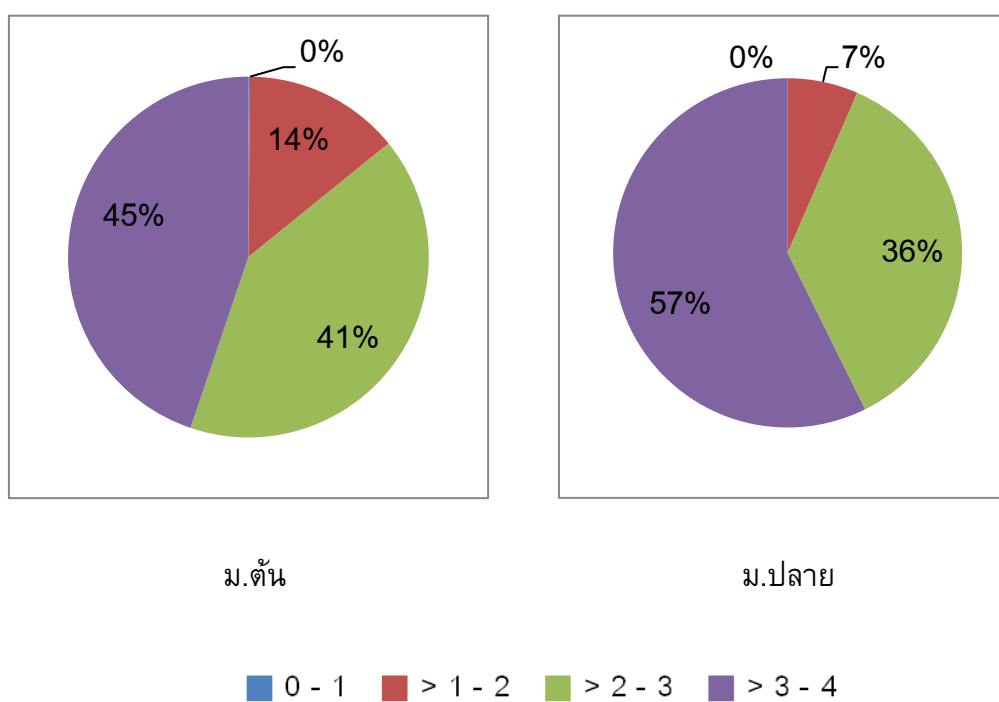
ตารางที่ 4.5 ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมและการเลือกเรียนกวดวิชา

การเลือกเรียนกวดวิชาหรือไม่เรียน			
ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม	ไม่เรียน	เรียน	รวม
ไม่มีข้อมูล	28	2	30
ร้อยละ (แถว)	93.33	6.67	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	2.98	0.55	2.30
0.01 – 1.00	0	1	1
ร้อยละ (แถว)	0.00	100.00	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	0.00	0.27	0.08
1.01 – 2.00	118	17	135
ร้อยละ (แถว)	87.41	12.59	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	12.57	4.67	10.36

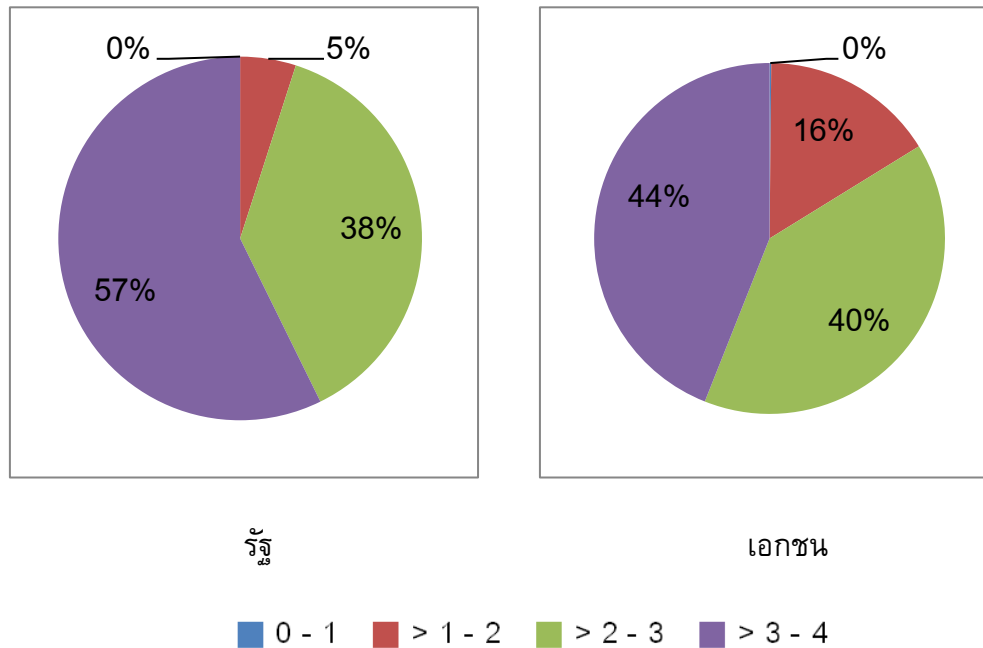
ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

การเลือกเรียนทวิสาขาหรือไม่เรียน			
ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม	ไม่เรียน	เรียน	รวม
2.01 – 3.00	386	108	494
ร้อยละ (แถว)	78.14	21.86	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	41.11	29.67	37.91
3.01 – 4.00	407	236	643
ร้อยละ (แถว)	63.30	36.70	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	43.34	64.84	49.35
รวม	939	364	1,303
ร้อยละ (แถว)	72.06	27.94	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	100.00	100.00	100.00

หมายเหตุ: หน่วย: จำนวนคน

ภาพที่ 4.1 เกรดเฉลี่ยสะสมจำแนกตามระดับชั้นเรียน

ภาพที่ 4.2 เกรดเฉลี่ยสะสมจำแนกตามประเภทโรงเรียน

4.1.2 ลักษณะครอบครัวและการเรียนกวดวิชา

นักเรียนที่บิดามารดาสมรสกัน (ร้อยละ 29.26) จะกวดวิชามากกว่ากลุ่มนักเรียนที่บิดามารดาหย่าร้าง (ร้อยละ 21.74) (ตารางที่ 4.6) นอกจากนี้พบว่า นักเรียนที่มีพี่น้อง 2 ถึง 3 คน (ร้อยละ 29.03) และนักเรียนที่เป็นลูกคนเดียว (ร้อยละ 28.23) จะกวดวิชามากที่สุด ส่วนนักเรียนที่มีพี่น้อง 6 คน (ร้อยละ 12.50) จะกวดวิชาน้อยที่สุด (ตารางที่ 4.7)

นักเรียนที่มารดามีการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นปวส. (ร้อยละ 39.42) ปริญญาตรี (ร้อยละ 42.59) และปริญญาโทขึ้นไป (ร้อยละ 38.24) จะเรียนกวดวิชามากที่สุดใกล้เคียงกัน และนักเรียนที่มารดามีการศึกษาระดับชั้นต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 13.98) เรียนกวดวิชาน้อยที่สุด (ตารางที่ 4.8) เมื่อพิจารณาด้านเงินได้จะพบว่า กลุ่มนักเรียนที่กวดวิชามากที่สุดคือกลุ่มที่รายได้ของบิดาอยู่ในช่วง มากกว่า 125,000 บาท (ร้อยละ 47.83) รองลงมาคือ ช่วงรายได้ 70,000 – 125,000 บาท (ร้อยละ 47.27) และลดหลั่นลงมาตามลำดับชั้นของรายได้ โดยน้อยที่สุดคือช่วงรายได้ น้อยกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 14.88) (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.6 สถานภาพสมรสของบิดามารดาและการเลือกเรียนกวดวิชา

สถานะสมรสของบิดามารดา	การเลือกเรียนกวดวิชาหรือไม่เรียน		
	ไม่เรียน	เรียน	ไม่เรียน
สมรส	759	314	1,073
ร้อยละ (แถว)	70.74	29.26	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	80.83	86.26	82.35
หย่าร้าง ม่าย หรือเสียชีวิต	180	50	230
ร้อยละ (แถว)	78.26	21.74	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	19.17	13.74	17.65
รวม	939	364	1,303
ร้อยละ (แถว)	72.06	27.94	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	100	100	100

หมายเหตุ: หน่วย: จำนวนคน

ตารางที่ 4.7 จำนวนพี่น้องและการเลือกเรียนกวดวิชา

จำนวนพี่น้อง(รวมผู้ตอบ)	การเลือกเรียนกวดวิชาหรือไม่เรียน		
	ไม่เรียน	เรียน	รวม
1 คน	272	107	379
ร้อยละ (แถว)	71.77	28.23	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	28.97	29.40	29.09
2-3 คน	594	243	837
ร้อยละ (แถว)	70.97	29.03	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	63.26	66.76	64.24
4-5 คน	66	13	79
ร้อยละ (แถว)	83.54	16.46	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	7.03	3.57	6.06
6 คน	7	1	8
ร้อยละ (แถว)	87.50	12.50	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	0.75	0.27	0.61
รวม	939	364	1,303
ร้อยละ (แถว)	72.06	27.94	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	100.00	100.00	100.00

หมายเหตุ: หน่วย: จำนวนคน

ตารางที่ 4.8 ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของมารดาและการเลือกเรียนกวดวิชา

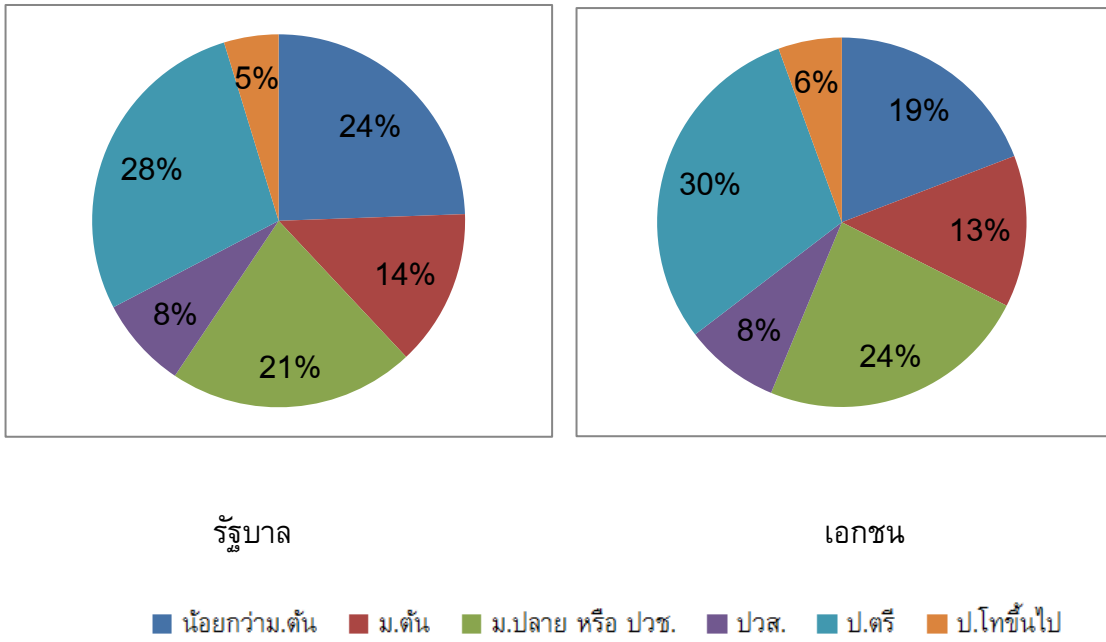
การเลือกเรียนกวดวิชาหรือไม่เรียน			
ระดับการศึกษาของมารดา	ไม่เรียน	เรียน	รวม
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	240	39	279
ร้อยละ (แถว)	86.02	13.98	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	25.56	10.71	21.41
มัธยมศึกษาตอนต้น	145	29	174
ร้อยละ (แถว)	83.33	16.67	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	15.44	7.97	13.35
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ			
ปวช.	232	68	300
ร้อยละ (แถว)	77.33	22.67	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	24.71	18.68	23.02
ปวส.	63	41	104
ร้อยละ (แถว)	60.58	39.42	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	6.71	11.26	7.98
ปริญญาตรี	217	161	378
ร้อยละ (แถว)	57.41	42.59	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	23.11	44.23	29.01
ปริญญาโทขึ้นไป	42	26	68
ร้อยละ (แถว)	61.76	38.24	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	4.47	7.14	5.22
รวม	939	364	1,303
ร้อยละ (แถว)	72.06	27.94	100
ร้อยละ (คอลัมน์)	100	100	100

หมายเหตุ: หน่วย: จำนวนคน

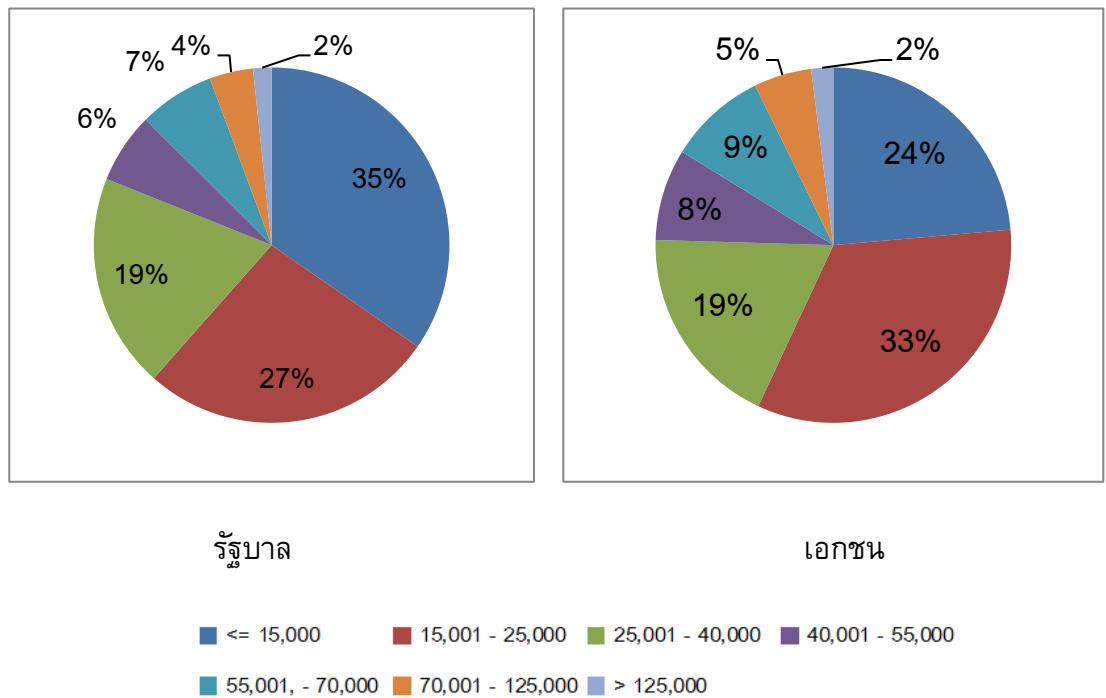
ตารางที่ 4.9 รายได้ของบิดาและการเลือกเรียนกวดวิชา

รายได้ของบิดา	การเลือกเรียนกวดวิชาหรือไม่เรียน		รวม
	ไม่เรียน	เรียน	
≤ 15,000 บาท	246	43	289
ร้อยละ (แถว)	85.12	14.88	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	32.41	13.69	26.93
15,001 – 25,000 บาท	239	84	323
ร้อยละ (แถว)	73.99	26.01	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	31.49	26.75	30.10
25,001 – 40,000 บาท	136	79	215
ร้อยละ (แถว)	63.26	36.74	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	17.92	25.16	20.04
40,001 – 55,000 บาท	49	33	82
ร้อยละ (แถว)	59.76	40.24	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	6.46	10.51	7.64
55,001 – 70,000 บาท	48	38	86
ร้อยละ (แถว)	55.81	44.19	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	6.32	12.10	8.01
70,000 – 125,000 บาท	29	26	55
ร้อยละ (แถว)	52.73	47.27	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	3.82	8.28	5.13
> 125,000 บาท	12	11	23
ร้อยละ (แถว)	52.17	47.83	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	1.58	3.50	2.14
รวม	759	314	1,073
ร้อยละ (แถว)	70.74	29.26	100.00
ร้อยละ (คอลัมน์)	100.00	100.00	100.00

หมายเหตุ: หน่วย: จำนวนคน

ภาพที่ 4.3 ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดาจำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ภาพที่ 4.4 เงินได้ของบิดาต่อเดือนจำแนกตามประเภทของโรงเรียน

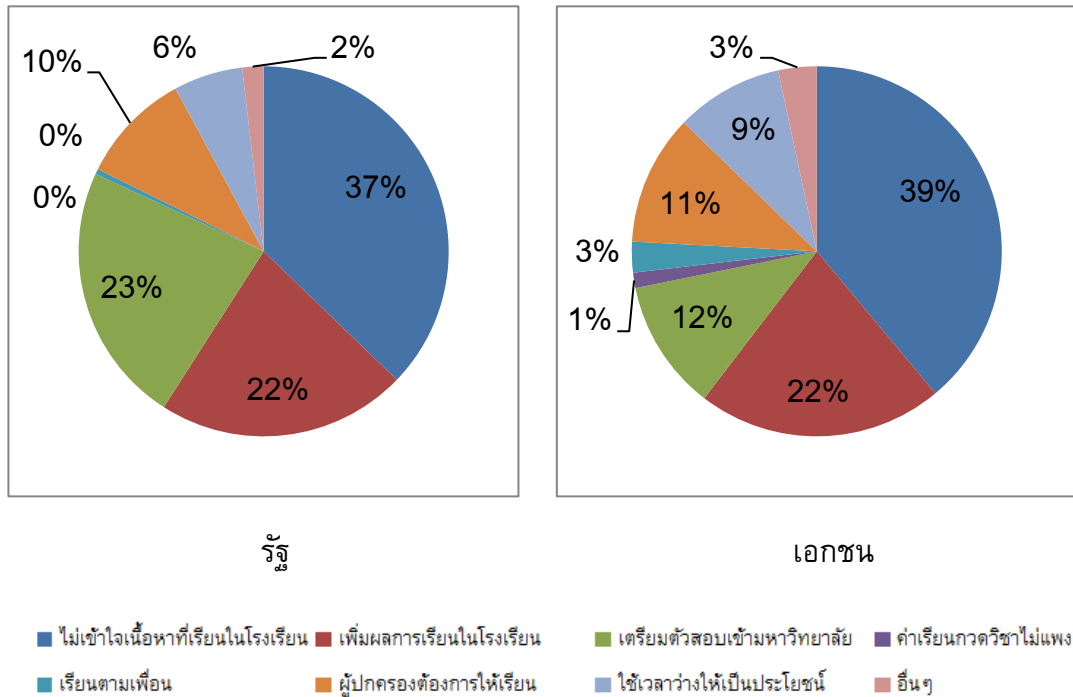
4.1.3 การเรียนกวดวิชาและการเรียนในโรงเรียน

พิจารณาเหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนกวดวิชาพบว่าเมื่อจำแนกกลุ่มนักเรียนออกเป็นโรงเรียนรัฐและเอกชน นักเรียนทั้งสองกลุ่มเลือกเหตุผลว่าไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียนในโรงเรียนมาเป็นอันดับ 1 คือ ร้อยละ 37 (รัฐ) และร้อยละ 39 (เอกชน) สำหรับโรงเรียนรัฐบาลรองลงมาคือเหตุผลเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย (ร้อยละ 23) และเรียนเพื่อเพิ่มผลการเรียนในโรงเรียน (ร้อยละ 22) ส่วนโรงเรียนเอกชนรองลงมาคือเรียนเพื่อเพิ่มผลการเรียนในโรงเรียน (ร้อยละ 22) และเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย (ร้อยละ 12) (ภาพที่ 4.5)

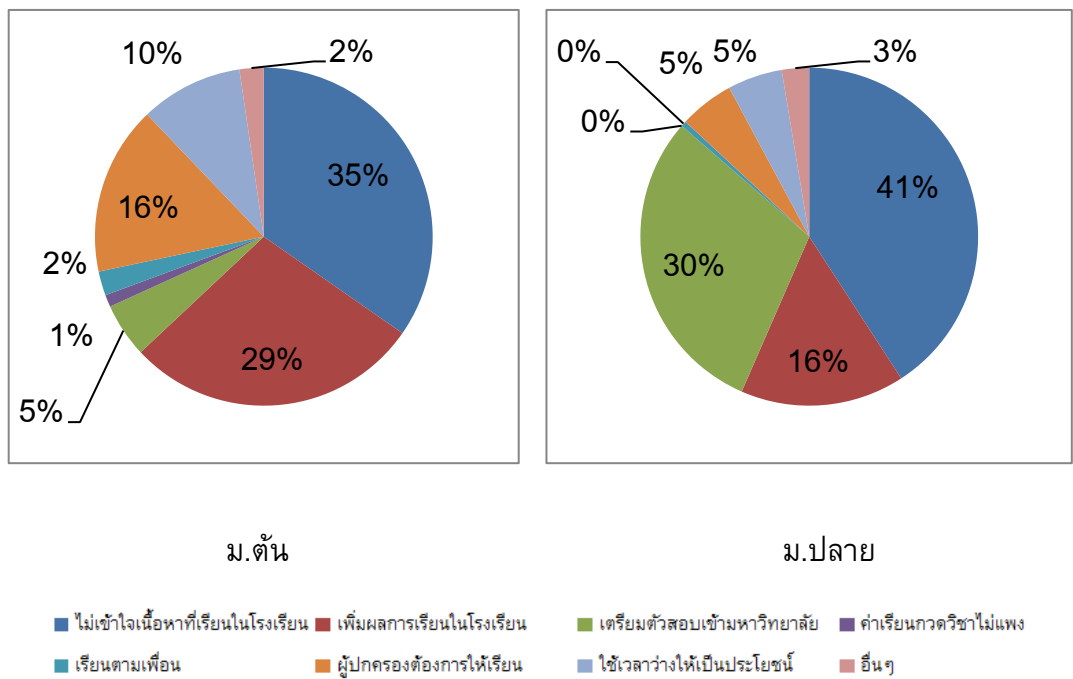
เมื่อจำแนกนักเรียนออกเป็นระดับชั้นเรียนพบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายเลือกเหตุผลว่าเรียนกวดวิชาเพราะไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียนในโรงเรียนมาเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 35 (ม.ต้น) และ ร้อยละ 41 (ม.ปลาย) ในกรณีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นรองลงมาคือเรียนเพื่อเพิ่มผลการเรียนในโรงเรียน (ร้อยละ 29) และเรียนเพราะผู้ปกครองให้เรียน (ร้อยละ 16) ในส่วนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่ารองลงมาคือเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย (ร้อยละ 30) และเรียนเพื่อเพิ่มผลการเรียนในโรงเรียน (ร้อยละ 16) (ภาพที่ 4.6)

จากเหตุผลที่นักเรียนเลือกกวดวิชานั้นเมื่อพิจารณา 3 อันดับแรกจะพบว่าเกี่ยวข้องกับ การเรียนในโรงเรียนทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นเรียนกวดวิชาเพราะไม่เข้าใจเนื้อหาในโรงเรียน หรือเพิ่มผลการเรียน หรือเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่าการเรียนกวดวิชาอาจช่วยให้เด็กนักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากขึ้นจากการเรียนในโรงเรียนซึ่งข้อนี้อาจจะสะท้อนคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ว่าในปัจจุบันครูในโรงเรียนบางท่านอาจจะสอนได้ไม่ดีจึงทำให้เด็กนักเรียนต้องเรียนกวดวิชา และการเรียนเพื่อเพิ่มผลการเรียนอาจจะสะท้อนให้เห็นถึงการให้คุณค่ากับการกวดวิชาที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถทำคะแนนสอบและเพิ่มผลการเรียนได้ดีขึ้น และในกรณีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะพบว่าให้ความสำคัญกับการสอบเข้ามหาวิทยาลัยอย่างมากจึงต้องแข่งขันกันกวดวิชาเพื่อทำคะแนนสอบระดับชาติให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงถึงการกวดวิชาช่วยเสริมการเรียนในโรงเรียนให้กับผู้เรียน

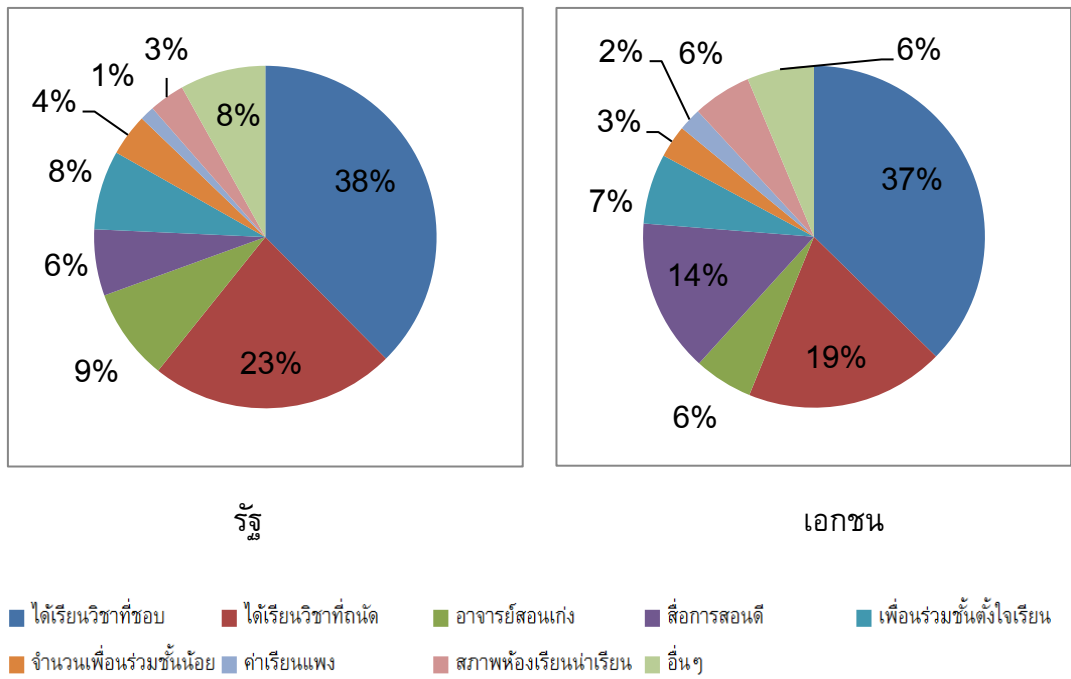
แม้ว่าการเรียนกวดวิชาจะเป็นที่พึงของเด็กนักเรียนแต่บทบาทของโรงเรียนยังคงมีความสำคัญมากต่อการศึกษาไทยเนื่องจากการเรียนในโรงเรียนไม่เสียค่าใช้จ่ายในระบบ การศึกษาขั้นพื้นฐานและมีการเรียนการสอนในหลากหลายสาขาวิชาและหลายทักษะ ดังนั้นการให้เด็กนักเรียนใส่ใจการเรียนในโรงเรียนและได้ผลลัพธ์ที่ดีมีคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญ เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ทำให้นักเรียนตั้งใจเรียนในโรงเรียนมากขึ้นจะพบว่าระหว่างโรงเรียนและเอกชนมีความคล้ายกันคือ 2 อันดับแรกที่นักเรียนเลือกมากที่สุดคือ ได้เรียนวิชาที่ชอบร้อยละ 38 (รัฐ) และ ร้อยละ 37 (เอกชน) และได้เรียนวิชาที่ถนัดร้อยละ 23 (รัฐ) และร้อยละ 19 (เอกชน) และมีความคล้ายกันในกรณีจำแนกนักเรียนเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย เช่นเดียวกัน (ภาพที่ 4.7 และ 4.8) สิ่งเหล่านี้อาจจะสะท้อนให้เห็นถึงการเรียนกวดวิชาเพราะต้องเรียนในสาขาที่ไม่ชอบและไม่ถนัดเป็นต้น

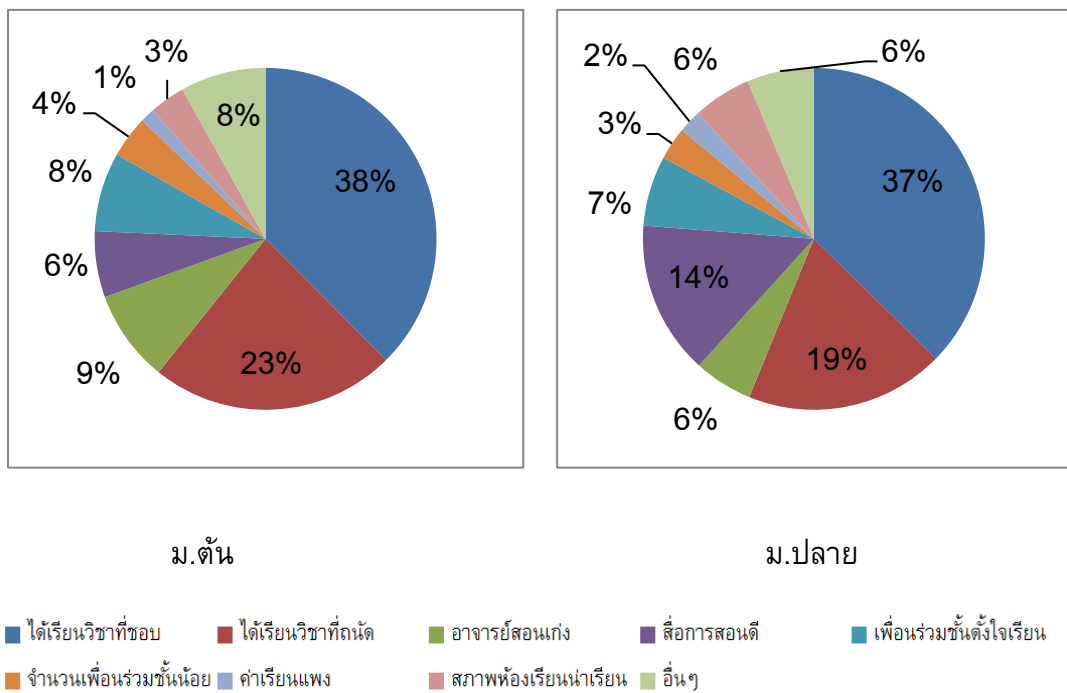
ภาพที่ 4.5 เหตุผลที่เลือกเรียนกวดวิชาจำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ภาพที่ 4.6 เหตุผลที่เลือกเรียนกวดวิชาจำแนกตามระดับชั้นเรียน

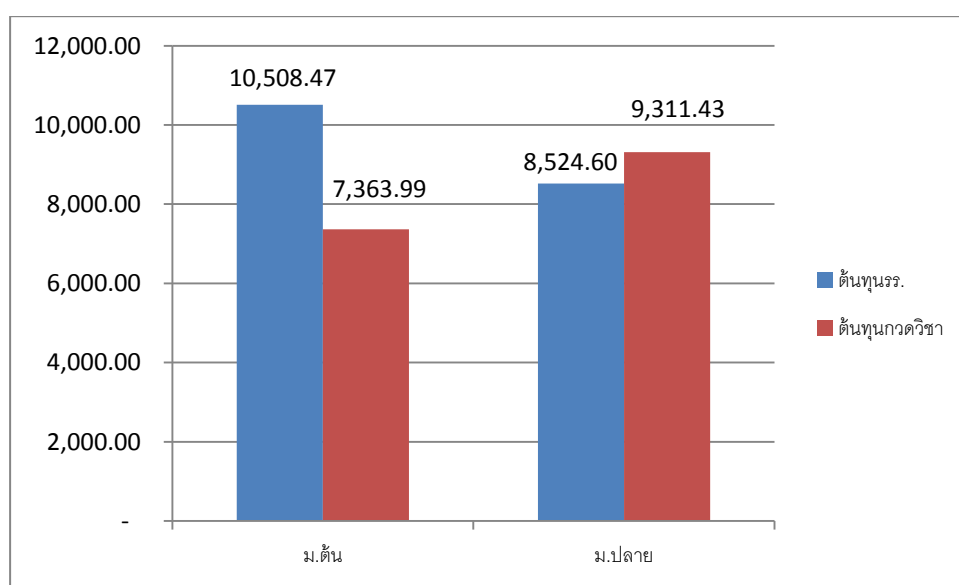
ภาพที่ 4.7 ปัจจัยที่ทำให้ตั้งใจเรียนในโรงเรียนมากขึ้นจำแนกตามประเภทของโรงเรียน

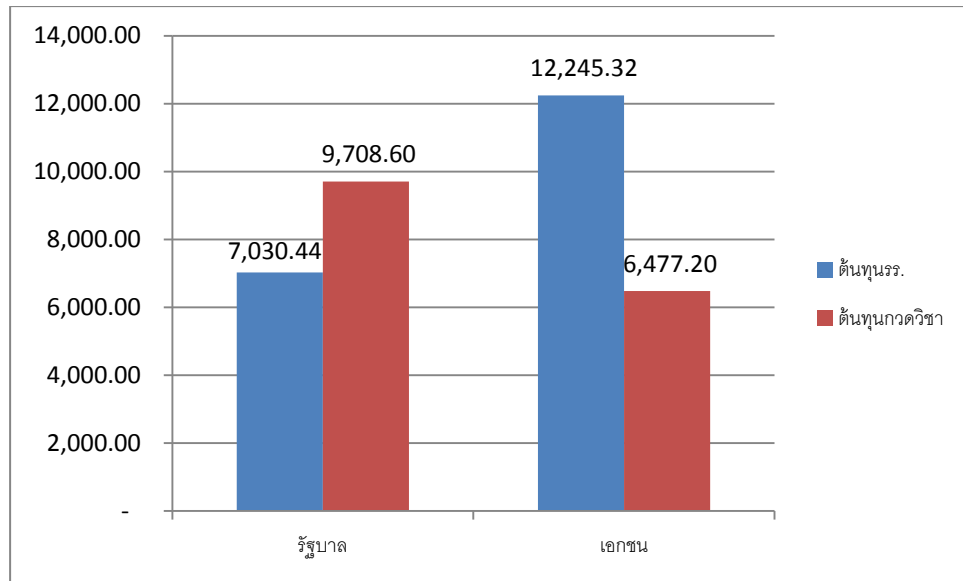
ภาพที่ 4.8 ปัจจัยที่ทำให้ตั้งใจเรียนในโรงเรียนมากขึ้นจำแนกตามระดับชั้นเรียน

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยรายภาคการศึกษาในการเรียนที่โรงเรียนและการเรียนกวดวิชาพบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่าใช้จ่ายในการเรียนทั้งหมด 17,872 บาท แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียนที่โรงเรียน 10,508.47 บาท (ร้อยละ 58.79) และค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชาเท่ากับ 7,363.99 บาท (ร้อยละ 41.21) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าใช้จ่ายในการเรียนทั้งหมด 17,836 บาท แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียนที่โรงเรียน 8,524.60 บาท (ร้อยละ 47.79) และค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชาเท่ากับ 9,311.43 บาท (ร้อยละ 52.20) (ภาพที่ 4.9) โดยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการเรียนกวดวิชาภาคการศึกษาละ 9,911 บาท (ร้อยละ 55.83) ซึ่งมากกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เสียค่าใช้จ่ายเท่ากับ 7,363.99 บาท (ร้อยละ 44.16)

เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นประเภทโรงเรียนพบว่าโรงเรียนรัฐมีค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยในการเรียนทั้งหมด 16,739.04 บาท แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียนที่โรงเรียน 7,030.44 บาท (ร้อยละ 43) และค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชาเท่ากับ 9,708.60 บาท (ร้อยละ 57) โรงเรียนเอกชนมีค่าใช้จ่ายในการเรียนทั้งหมด 18,722.52 บาท แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียนที่โรงเรียน 12,245.32 บาท (ร้อยละ 65) และค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชาเท่ากับ 6,477.20 บาท (ร้อยละ 34.59) (ภาพที่ 4.10) และพบว่านักเรียนโรงเรียนรัฐมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการกวดวิชาเท่ากับ 9,708.60 บาท (ร้อยละ 60) ซึ่งมากกว่าโรงเรียนเอกชนที่มีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 6,477.20 บาท (ร้อยละ 40)

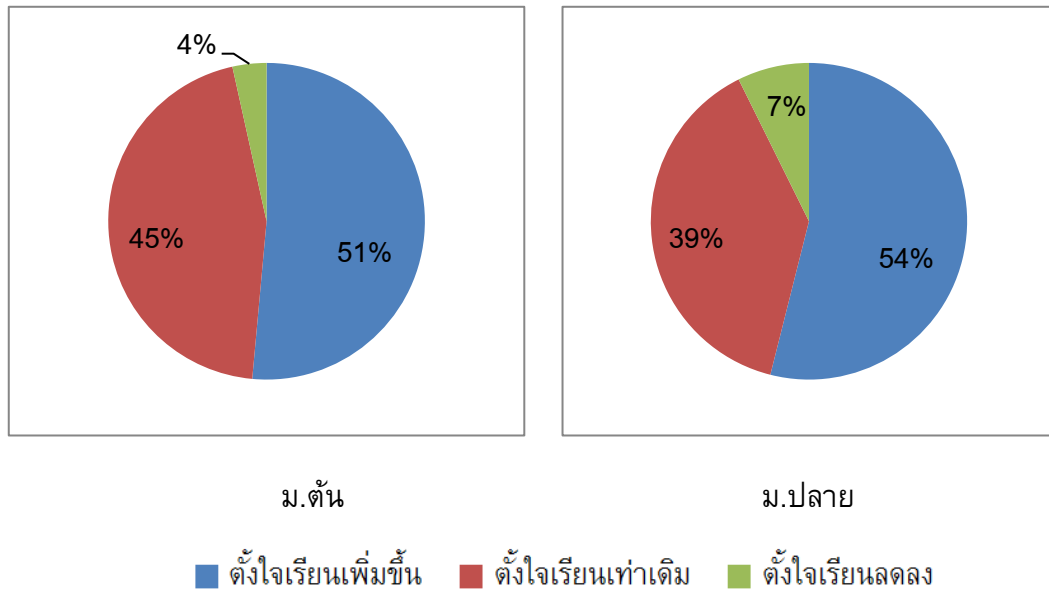
ภาพที่ 4.9 ค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยที่ในการเรียนที่โรงเรียนและกวดวิชา จำแนกตามระดับชั้นเรียน

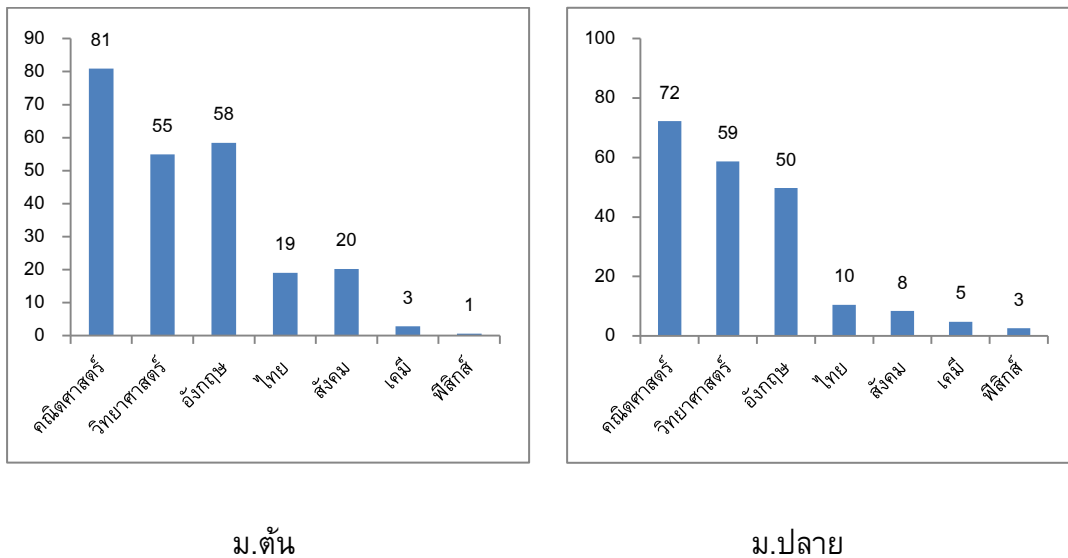
ภาพที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยค่าใช้จ่ายรวมที่ใช้ในการเรียนที่โรงเรียนและการเรียนกวดวิชา จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

พิจารณาความตั้งใจเรียนเมื่อนักเรียนได้เรียนกวดวิชา พบว่านักเรียนไม่ว่าจะอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรืออยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้เรียนกวดวิชา จะมีความตั้งใจเรียนในห้องเรียนที่โรงเรียนมากขึ้น และมีสัดส่วนมากกว่าครึ่งหนึ่งของนักเรียนที่เรียนกวดวิชาอีกด้วย ส่วนผู้ที่กวดวิชาจะมีความตั้งใจเรียนในห้องลดลงกลับมีสัดส่วนที่น้อยมากเพียงร้อยละ 4 และ 5 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลายตามลำดับ (ภาพที่ 4.11)

นอกจากนี้พบว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จะเลือกเรียนกวดวิชาในวิชาคณิตศาสตร์มากที่สุด รองลงมาคือ วิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาไทย เคมี และฟิสิกส์ ตามลำดับ ส่วนนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเลือกเรียนกวดวิชาในวิชาคณิตศาสตร์มากที่สุดเช่นเดียวกัน รองลงมาคือ วิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา เคมี และฟิสิกส์ ตามลำดับ (ภาพที่ 4.12)

ภาพที่ 4.11 ระดับความตั้งใจเรียนในโรงเรียนเมื่อได้เรียนกวดวิชา จำแนกตามระดับชั้นเรียน

ภาพที่ 4.12 ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่กวดวิชาในแต่ละวิชาต่อจำนวนนักเรียนที่กวดวิชาทั้งหมด จำแนกตามระดับชั้นเรียน

4.2 การตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียน (GPA) และการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชา ใช้ตัวแบบสมการโพรบิตในการทดสอบ โดยตัวแปรตามคือ การตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาหรือไม่

เรียนกวดวิชา (CRAM) และตัวแปรอิสระประกอบด้วย ตัวแปรเกี่ยวกับผู้เรียน คือ 1) ระดับชั้นเรียน (EDUL) 2) เพศ (GENDER) 3) ประเภทของโรงเรียน (TYPE) และ 4) จำนวนนักเรียนต่อห้อง (SPCS) และตัวแปรด้านครอบครัวผู้เรียน คือ 1) สถานภาพสมรสของบิดามารดา (MARIT) 2) จำนวนพี่น้อง (SIBL) 3) ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของมารดา (MED) และ 4) รายได้ของบิดา (FIN) ได้ผลการศึกษาดังตารางที่ 4.12 และ 4.13 ดังนี้

เมื่อพิจารณาเพียงตัวแปรเกี่ยวกับผู้เรียนประกอบด้วย ระดับชั้นเรียน (EDUL) และเพศ (GENDER) ได้ผลพบว่าถ้าผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPA) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะมีผลให้โอกาสที่นักเรียนจะเลือกเรียนกวดวิชาเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.42 และพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีโอกาสเรียนกวดวิชาต่อนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นคิดเป็น ร้อยละ 5 ส่วนเพศพบว่าไม่มีนัยสำคัญ (สมการที่ 1)

ต่อมาได้ทำการเพิ่มตัวแปรประเภทของโรงเรียน (TYPE) และจำนวนนักเรียนต่อห้อง (SPCS) พบว่าผลการเรียนยังคงมีนัยสำคัญเช่นเดิมที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แต่ระดับชั้นเรียนมีนัยสำคัญเพิ่มมากขึ้นจากร้อยละ 95 เป็นร้อยละ 99 และพบว่านักเรียนที่เรียนโรงเรียนรัฐจะมีโอกาสเรียนกวดวิชาต่อนักเรียนที่เรียนโรงเรียนเอกชน คิดเป็นร้อยละ 7 นอกจากนี้เมื่อจำนวนนักเรียนต่อห้องเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ออกาสการตัดสินใจเรียนกวดวิชาเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.25 เป็นต้น (สมการที่ 2)

และเมื่อทำการเพิ่มตัวแปรอิสระเกี่ยวกับครอบครัวผู้เรียนได้แก่ สถานภาพสมรสของบิดามารดา (MARIT) จำนวนพี่น้อง (SIBL) ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของมารดา (MED) และรายได้ของบิดา (FIN) พบว่า ผลการเรียนยังคงมีนัยสำคัญเช่นเดิม แต่ขนาดของผลกระทบลดลงเล็กน้อย จากร้อยละ 0.27 เหลือร้อยละ 0.21 และพบว่าสถานภาพสมรสของบิดามารดา และ จำนวนพี่น้องไม่มีผลต่อการตัดสินใจเรียนกวดวิชาอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้การศึกษาของมารดามีผลต่อการตัดสินใจเรียนกวดวิชา โดยนักเรียนที่มารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรี (MED 5) จะมีโอกาสกวดวิชามากกว่าเพื่อนนักเรียนที่มารดามีการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น(กลุ่มอ้างอิง) คิดเป็นร้อยละ 8 เงินได้ของบิดาจะพบว่าทุกช่วงของรายได้มีผลต่อการตัดสินใจเรียนกวดวิชาทั้งสิ้น กล่าวคือ รายได้ของบิดาที่สูงจะมีโอกาสที่นักเรียนจะเรียนกวดวิชา มากกว่ารายได้ของบิดาที่น้อย เช่น นักเรียนที่บิดามีรายได้อยู่ระหว่าง 70,001 ถึง 125,000 บาท (FIN 6) จะมีโอกาสกวดวิชาสูงกว่าเพื่อนนักเรียนที่บิดามีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาท (กลุ่มอ้างอิง) คิดเป็นร้อยละ 33 (สมการที่ 3)

ดังนั้นจากการทดสอบและประมาณการสมการดังกล่าวจึงสรุปได้ว่าสมการที่ 3 เป็นสมการที่เหมาะสมที่สุดในการประมาณการที่ไม่เอนเอียง ซึ่งสามารถพิจารณาทิศทางและขนาดของความสัมพันธ์เพิ่มเติมได้จากตารางที่ 4.10 ที่จะกล่าวต่อไป

ตารางที่ 4.10 ผลการประมาณการสมการโพรบิท

CRAM	สมการที่ 1	สมการที่ 2	สมการที่ 3
LGPA	1.2856 (5.69)***	0.8321 (3.58)***	0.6631 (2.74)***
EDUL	0.1590 (2.11)**	0.2212 (2.84)***	0.2235 (2.78)***
GENDER	0.0739 (0.94)	0.0611 (0.77)	-0.0379 (-0.46)
TYPE		0.2261 (2.89)***	0.2968 (3.64)***
LSPCSL		0.7667 (6.02)***	0.5200 (3.76)***
MARIT			0.0774 (0.7)
SIBL			-0.0178 (-0.41)
MED2			-0.0548 (-0.39)
MED3			-0.1093 (-0.87)
MED4			-0.1733 (-1)
MED5			0.2476 (2.13)**
MED6			0.1112 (0.56)
FIN2			0.4517 (3.91)***
FIN3			0.6464 (5.11)***
FIN4			0.67 (4.1)***
FIN5			0.7888 (5.08)***
FIN6			0.8973 (4.73)***
FIN7			0.7872 (2.93)***
ค่าคงที่	-2.0908 (-7.82)***	-4.4812 (-9.74)***	-3.9404 (-8.11)***
Adjusted R2	7.82%	14.01%	25.55%
ค่าสังเกต	1273	1273	1273

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t – statistics และ * , ** , *** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 95 และ 99 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effect) ของการประมาณการสมการโพรบิต

CRAM	สมการที่ 1	สมการที่ 2	สมการที่ 3
LGPA	0.4298 (5.8)***	0.2739 (3.6)***	0.2140 (2.76)***
EDUL	0.0532 (2.1)**	0.0734 (2.83)***	0.0725 (2.77)***
GENDER	0.0248 (0.94)	0.0203 (0.77)	-0.0123 (-0.46)
TYPE		0.0745 (2.89)***	0.0957 (3.65)***
LSPCSL		0.2529 (6.05)***	0.1677 (3.76)***
MARIT			0.0247 (0.71)
SIBL			-0.0057 (-0.41)
MED2			-0.0174 (-0.39)
MED3			-0.0345 (-0.89)
MED4			-0.0531 (-1.06)
MED5			0.0826 (2.08)**
MED6			0.0372 (0.55)
FIN2			0.1530 (3.79)***
FIN3			0.2293 (4.85)***
FIN4			0.2460 (3.85)***
FIN5			0.2920 (4.84)***
FIN6			0.3370 (4.6)***
FIN7			0.2952 (2.79)***

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t – statistics และ *, **, *** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 95 และ 99 ตามลำดับ

4.2.1 ประเภทของโรงเรียนและแนวโน้มการเรียนกวดวิชา

เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็นประเภทโรงเรียน จะได้สมการที่ 3-2 (รัฐ) และสมการที่ 3-3 (เอกชน) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.12 และ 4.13) ได้ผลการศึกษาดังนี้ ตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน พบว่าถ้าผลการเรียน(GPA)สูงขึ้นร้อยละ 1 จะมีโอกาสที่นักเรียนจะตัดสินใจเรียนกวดวิชามากขึ้นร้อยละ 0.23 และ 0.17 ตามลำดับ เข้าใจได้ว่านักเรียนที่เรียนดีต้องการเพิ่มความมั่นใจเพื่อที่จะสอบแข่งขันเพื่อทำคะแนนหรือเรียนต่อ และจะเห็นว่าโรงเรียนรัฐจะมีโอกาสกวดวิชามากกว่าโรงเรียนเอกชน การที่โรงเรียนรัฐจะกวดวิชามากกว่าเอกชนนั้น อาจมาจากนักเรียนที่เรียนโรงเรียนรัฐส่วนใหญ่มาจากการสอบแข่งขันมากกว่าเอกชนจึงมีลักษณะที่มุ่งเน้นกวดวิชาเพื่อต่อยอดการเรียนในสอบแข่งขันระดับชั้นที่สูงขึ้น ในส่วนของตัวแปรระดับชั้นเรียน (EDUL) พบว่ามีเพียงโรงเรียนรัฐที่ระดับชั้นเรียนมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชา โดยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีโอกาสกวดวิชามากกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเท่ากับร้อยละ 0.12 ซึ่งเข้าใจได้ว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต้องเตรียมตัวศึกษาต่อชั้นอุดมศึกษาจึงมีแนวโน้มที่จะกวดวิชามากกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนโรงเรียนเอกชน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ทุกสมการพบว่าเพศไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาอย่างมีนัยสำคัญ

จำนวนนักเรียนต่อห้องมีผลต่อโอกาสเรียนกวดวิชาในทิศทางเดียวกันทั้งกรณีของโรงเรียนรัฐและเอกชน กล่าวคือเมื่อจำนวนนักเรียนต่อห้องมากขึ้นทำให้มีโอกาสที่นักเรียนจะตัดสินใจกวดวิชาเพิ่มขึ้น เมื่อจำนวนนักเรียนต่อห้องเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 จะทำให้โอกาสที่นักเรียนจะเรียนกวดวิชาเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 0.13 (รัฐ) และ 0.31 (เอกชน) แสดงถึงการที่จำนวนนักเรียนต่อห้องมาก ครูจะเอาใจใส่นักเรียนไม่ทั่วถึงเนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลา ทั้งนี้สถานภาพสมรสและจำนวนบุตรไม่มีผลต่อโอกาสการเรียนกวดวิชาทั้งรัฐและเอกชน

เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของมารดาและเงินได้ของบิดา พบว่าในกรณีของโรงเรียนรัฐระดับการศึกษาของมารดามีผลต่อโอกาสการกวดวิชาในทิศทางเดียวกันในระดับปริญญาตรี กล่าวคือ นักเรียนที่มารดามีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีจะมีโอกาสที่จะกวดวิชามากกว่าเพื่อนนักเรียนที่มารดามีศึกษาน้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นเท่ากับร้อยละ 0.16 แสดงถึงการสนับสนุนให้บุตรเน้นวิชาการความรู้เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงานในอนาคต แต่กรณีของโรงเรียนเอกชนพบว่าทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ นักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. (MED3) จะมีโอกาสกวดวิชาน้อยกว่าเพื่อนนักเรียนที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นเท่ากับร้อยละ 7 อาจสันนิษฐานได้ว่ามารดามีลักษณะที่เห็นความสำคัญกับวิชาความรู้เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติมากกว่าเน้นเรียนให้มากทำให้สิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนรัฐหรือเอกชน นักเรียนจะมีโอกาสกวดวิชาเพิ่มขึ้นถ้ารายได้ของบิดาสูงขึ้น เช่น นักเรียนที่บิดามีรายได้อยู่ระหว่าง 70,001 ถึง 125,000 บาท (FIN6) จะมีโอกาสกวดวิชามากกว่าเพื่อนนักเรียนที่บิดามีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาท (กลุ่มอ้างอิง) คิดเป็นร้อยละ 48 (รัฐ) และ ร้อยละ 19 (เอกชน) แสดงให้เห็นว่าครอบครัวที่มีฐานะดีต้องการให้บุตรเรียนดีและมีโอกาสสอบแข่งขันเพื่อเรียนต่อซึ่งเป็นที่ภาคภูมิใจของบิดามารดา เป็นต้น

ตารางที่ 4.12 ผลการประมาณการสมการโพรบิตแยกตามกลุ่มตัวอย่าง

CRAM	สมการที่ 3-1	สมการที่ 3-2	สมการที่ 3-3	สมการที่ 3-4	สมการที่ 3-5
	รวมทั้งหมด	รัฐ	เอกชน	ม.ต้น	ม.ปลาย
lnGPA	0.6631 (2.74)***	0.6649 (2.04)**	0.6260 (1.82)*	0.3031 (1.00)	1.4670 (3.83)***
EDUL	0.2235 (2.78)***	0.3445 (2.96)***	0.0755 (0.63)		
GENDER	-0.0379 (-0.46)	0.0350 (0.3)	-0.1287 (-1.05)	-0.0050 (-0.04)	-0.0724 (-0.59)
TYPE	0.2968 (3.64)***			0.1785 (1.47)	0.3762 (3.07)***
lnSPCSL	0.5200 (3.76)***	0.3823 (2.38)**	1.1101 (4.41)***	0.8387 (2.96)***	0.3866 (2.36)**
MARIT	0.0774 (0.7)	0.1552 (1.01)	-0.0653 (-0.41)	-0.0403 (-0.28)	0.2108 (1.19)
SIBL	-0.0178 (-0.41)	-0.0145 (-0.24)	0.0025 (0.04)	0.0633 (1.13)	-0.1544 (-2.23)**
MED2	-0.0548 (-0.39)	0.0058 (0.03)	-0.1999 (-0.98)	-0.0905 (-0.45)	0.0118 (0.06)
MED3	-0.1093 (-0.87)	-0.0147 (-0.08)	-0.2947 (-1.6)	-0.1830 (-1.02)	-0.0016 (-0.01)
MED4	-0.1733 (-1)	-0.1196 (-0.51)	-0.3450 (-1.32)	-0.1622 (-0.64)	-0.1821 (-0.78)
MED5	0.2476 (2.13)**	0.4447 (2.77)***	-0.0486 (-0.28)	0.2513 (1.48)	0.2351 (1.45)
MED6	0.1112 (0.56)	-0.0761 (-0.28)	0.1487 (0.53)	0.3229 (1.27)	-0.2249 (-0.66)
FIN2	0.4517 (3.91)***	0.5508 (3.6)***	0.3263 (1.81)*	0.4776 (2.85)***	0.4184 (2.52)**
FIN3	0.6464 (5.11)***	0.5199 (3.08)***	0.7961 (4.08)***	0.8066 (4.39)***	0.5063 (2.77)***
FIN4	0.6700 (4.1)***	0.5311 (2.3)**	0.8018 (3.46)***	0.7839 (3.32)***	0.5817 (2.46)**
FIN5	0.7888 (5.08)***	1.1308 (4.89)***	0.5156 (2.2)**	0.8971 (4.15)***	0.7612 (3.22)***
FIN6	0.8973 (4.73)***	1.3184 (4.68)***	0.5923 (2.09)**	1.0760 (4.2)***	0.8210 (2.79)***
FIN7	0.7872 (2.93)***	0.7226 (1.88)*	0.8840 (2.31)**	0.6178 (1.55)	0.8903 (2.29)**
ค่าคงที่	-3.9404 (-8.11)***	-3.4414 (-5.83)***	-5.6453 (-6.5)***	-4.8227 (-4.79)***	-3.9988 (-6.93)***
Adjusted R ²	25.55%	16.43%	17.39%	17.95%	15.17%
จำนวนข้อมูล	1272	625	647	692	580

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t – statistics และ * , ** , *** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 95 และ 99 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effect) ของผลการประมาณการสมการโพรบิท
แยกตามกลุ่มตัวอย่าง

CRAM	สมการที่ 3-1	สมการที่ 3-2	สมการที่ 3-3	สมการที่ 3-4	สมการที่ 3-5
	รวมทั้งหมด	รัฐบาล	เอกชน	ม.ต้น	ม.ปลาย
LGPA	0.2140 (2.76)***	0.2369 (2.05)**	0.1762 (1.85)*	0.0888 (1.00)	0.5093 (3.87)***
EDUL	0.0725 (2.77)***	0.1210 (3.01)***	0.0214 (0.62)		
GENDER	-0.0123 (-0.46)	0.0124 (0.3)	-0.0359 (-1.05)	-0.0014 (-0.04)	-0.0249 (-0.59)
TYPE	0.0957 (3.65)***			0.0530 (1.45)	0.1275 (3.15)***
LSPCSL	0.1677 (3.76)***	0.1361 (2.38)**	0.3122 (4.37)***	0.2465 (2.97)***	0.1344 (2.36)**
MARIT	0.0247 (0.71)	0.0539 (1.04)	-0.0186 (-0.4)	-0.0117 (-0.27)	0.0704 (1.25)
SIBL	-0.0057 (-0.41)	-0.0052 (-0.24)	0.0007 (0.04)	0.0186 (1.13)	-0.0536 (-2.24)**
MED2	-0.0174 (-0.39)	0.0021 (0.03)	-0.0527 (-1.05)	-0.0256 (-0.46)	0.0044 (0.06)
MED3	-0.0345 (-0.89)	-0.0049 (-0.08)	-0.0777 (-1.73)*	-0.0518 (-1.07)	-0.0006 (-0.01)
MED4	-0.0531 (-1.06)	-0.0412 (-0.52)	-0.0853 (-1.55)	-0.0453 (-0.68)	-0.0604 (-0.82)
MED5	0.0826 (2.08)**	0.1634 (2.71)***	-0.0133 (-0.28)	0.0767 (1.42)	0.0833 (1.42)
MED6	0.0372 (0.55)	-0.0267 (-0.29)	0.0438 (0.5)	0.1048 (1.17)	-0.0731 (-0.71)
FIN2	0.1530 (3.79)***	0.2042 (3.54)***	0.0956 (1.75)*	0.1491 (2.75)***	0.1508 (2.46)**
FIN3	0.2293 (4.85)***	0.1944 (3)***	0.2627 (3.75)***	0.2734 (4.11)***	0.1865 (2.67)***
FIN4	0.2460 (3.85)***	0.2033 (2.23)**	0.2762 (3.12)***	0.2769 (3.03)***	0.2206 (2.37)**
FIN5	0.2920 (4.84)***	0.4286 (5.46)***	0.1680 (1.99)**	0.3201 (3.86)***	0.2905 (3.17)***
FIN6	0.3370 (4.6)***	0.4867 (5.83)***	0.1989 (1.86)*	0.3924 (4.04)***	0.3154 (2.8)***
FIN7	0.2952 (2.79)***	0.2791 (1.87)*	0.3155 (2.09)**	0.2157 (1.39)	0.3425 (2.35)**

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t – statistics และ *, **, *** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 95 และ 99 ตามลำดับ

4.2.2 ระดับชั้นเรียนและแนวโน้มการเรียนกวดวิชา

เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็นระดับชั้นเรียนจะได้สมการที่ 3-4(ม.ต้น) และสมการที่ 3-5 (ม.ปลาย) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.12 และ 4.13) ได้ผลการศึกษาดังนี้ ตัวแปรอิสระที่เกี่ยวกับผู้เรียน พบว่ามีเพียงกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้นที่ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมมีผลต่อโอกาสการเรียนกวดวิชา โดย ถ้าผลการเรียน (GPA) สูงขึ้นร้อยละ 1 จะมีโอกาสที่นักเรียนจะตัดสินใจเรียนกวดวิชามากขึ้นร้อยละ 0.50 ในกรณีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่านักเรียนที่เรียนโรงเรียนรัฐจะมีโอกาสกวดวิชามากกว่านักเรียนที่เรียนโรงเรียนเอกชนคิดเป็นร้อยละ 12 แต่ไม่มีนัยสำคัญในกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้ทุกสมการยังคงพบว่าเพศไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จำนวนนักเรียนต่อห้องมีผลต่อโอกาสเรียนกวดวิชาในทิศทางเดียวกันทั้งกรณีของโรงเรียนรัฐและเอกชน กล่าวคือเมื่อจำนวนนักเรียนต่อห้องมากขึ้นทำให้มีโอกาสที่นักเรียนจะตัดสินใจกวดวิชาเพิ่มขึ้น เมื่อจำนวนนักเรียนต่อห้องเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 จะทำให้โอกาสที่นักเรียนจะเรียนกวดวิชาเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 0.24 (สมการที่ 3-4) และ 0.13 (สมการที่ 3-5) ทั้งนี้สถานภาพสมรสไม่มีผลต่อโอกาสการเรียนกวดวิชาทั้งสองกลุ่ม นอกจากนี้พบว่ามีเพียงกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปัจจัยด้านจำนวนบุตรมีผลต่อโอกาสการเรียนกวดวิชาในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ นักเรียนที่มีพี่น้องเพิ่มขึ้น 1 คน จะมีโอกาสที่จะเรียนกวดวิชาลดลงเท่ากับร้อยละ 5

เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของมารดาและเงินได้ของบิดา พบว่านักเรียนทั้งสองกลุ่ม ระดับการศึกษาของมารดาไม่มีผลต่อโอกาสการเรียนกวดวิชา และเมื่อพิจารณาเงินได้ของบิดาพบว่านักเรียนจะมีโอกาสกวดวิชาเพิ่มขึ้นถ้ารายได้ของบิดาสูงขึ้น เช่น นักเรียนที่บิดามีรายได้อยู่ระหว่าง 70,001 ถึง 125,000 บาท (FIN6) จะมีโอกาสกวดวิชามากกว่าเพื่อนนักเรียนที่บิดามีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาท (กลุ่มอ้างอิง) คิดเป็นร้อยละ 39 (ม.ต้น) และ ร้อยละ 31 (ม.ปลาย)

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การศึกษาค้นคว้าที่สนใจเลือกเรียนกวดวิชาจากปัจจัยด้านผู้เรียนและลักษณะครอบครัว รวมทั้งบทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนกวดวิชาและการเรียนในโรงเรียน ปรากฏว่าโดยเฉลี่ยในภาพรวมนักเรียนที่มีผลการเรียนดี บิดามีเงินได้สูงซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มารดามีระดับการศึกษาสูง จะมีโอกาสเรียนกวดวิชามากขึ้น โดยนักเรียนโรงเรียนรัฐจะกวดวิชามากกว่าโรงเรียนเอกชน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะกวดวิชามากกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นอกจากนี้เหตุผลที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกวดวิชามากที่สุดมาจากการไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียนในโรงเรียน รองลงมาคือเพิ่มผลการเรียนในโรงเรียน ส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกวดวิชาเพราะเหตุผลไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียนในโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย ทั้งนี้ยังพบว่าการเรียนกวดวิชาไม่ได้ทำให้ความตั้งใจเรียนในโรงเรียนลดลง สำหรับนักเรียนส่วนใหญ่

ระหว่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีความแตกต่างที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีลักษณะที่นักเรียนที่มีผลการเรียนดี และผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงจะเพิ่มโอกาสในการเรียนกวดวิชาให้กับนักเรียนมากขึ้น โดยที่ไม่พบในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แต่เงินได้ของบิดาพบว่ามีผลในทิศทางเดียวกันทั้งสองกลุ่ม บิดาที่มีรายได้มากจะเพิ่มความน่าจะเป็นที่นักเรียนจะกวดวิชามากขึ้น

จากการศึกษายังพบว่าห้องเรียนที่มีขนาดใหญ่หรือจำนวนนักเรียนต่อห้องที่มาก จะมีแนวโน้มที่นักเรียนเลือกกวดวิชามากขึ้นอาจแสดงถึงความไม่มีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนเนื่องจากครูอาจจะดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึงซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลหลักที่นักเรียนเลือกเรียนกวดวิชาเพราะไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียนในโรงเรียน

จากผลการศึกษาข้างต้นสามารถสรุปปัจจัยที่สนับสนุนและลดแนวโน้มการเรียนกวดวิชาได้ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 สรุปปัจจัยที่สนับสนุนและลดแนวโน้มการเรียนกวดวิชาจากผลการศึกษา

	ปัจจัยสนับสนุนให้เพิ่มแนวโน้มกวดวิชา				ปัจจัยลดแนวโน้มการเรียนกวดวิชา					
	ภาพรวม	รัฐ	เอกชน	ม.ต้น	ม.ปลาย	ภาพรวม	รัฐ	เอกชน	ม.ต้น	ม.ปลาย
1) ผลการเรียนดี	✓	✓	-	✓	-	-	-	-	-	1)จำนวนพี่น้องมากขึ้น
2) บิดามีเงินได้สูง (ฐานะครอบครัวดี)	✓	✓	✓	✓						
3) มารดามีการศึกษาสูง	✓	✓	-	✓						
4) เรียนโรงเรียนรัฐ	-	-	-	✓						
5) เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	✓	✓	-	-						
6) เรียนในโรงเรียนลดลง	✓	-	-	✓						
7) จำนวนนักเรียนต่อห้องมากขึ้น	✓	✓	✓	✓						

เมื่อพิจารณาปัจจัยสนับสนุนที่จะเพิ่มแนวโน้มเรียนกวดวิชาพบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนดี บิดามีเงินได้สูง และมารดามีการศึกษาสูง มีความสอดคล้องกับการเพิ่มทุนมนุษย์ เนื่องจากการลงทุนมนุษย์เป็นการเพิ่มคุณค่าและความสามารถในการตัดสินใจ (Becker, 1992) จากการเรียนรัฐในโรงเรียนและนอกโรงเรียน การที่บิดามีเงินได้สูงหมายถึงสามารถส่งเสียให้บุตรเข้าเรียนและจัดหาสินค้าและบริการที่ดีมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ให้กับบุตรได้มากกว่าบิดาที่มีเงินได้น้อยกว่าโดยเปรียบเทียบ ซึ่งการเรียนกวดวิชาจัดเป็นบริการทางการศึกษาที่มีราคาตลาดและค่าเสียโอกาสที่จะต้องมีการแลกเปลี่ยนตั้งนั้นครอบครัวที่มีฐานะที่ดีย่อมมีโอกาสเข้าถึงได้มากกว่า ประกอบกับมารดามีการศึกษาสูงย่อมมีการอบรมเลี้ยงดูบุตรให้มีความใส่ใจในการเรียนเพื่อให้เรียนสูงแบบตนเอง จึงมีโอกาสที่จะสนับสนุนให้บุตรเรียนกวดวิชามากขึ้น และเมื่อนักเรียนกวดวิชามากขึ้น จะทำคะแนนสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ในระดับที่สูง (สุวิมล จีระทรงศรี, 2552) และเพิ่มโอกาสในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐได้มากขึ้น (สุจิตรา, 2559) ทั้งยังเพิ่มโอกาสการทำงานในอนาคต (মনชยา อรุณศ และ ศิวพงศ์ ธีรอำพน, 2548) ซึ่งจะยิ่งเพิ่มทุนมนุษย์ในตัวบุคคลมากขึ้น

แต่ทั้งนี้อาจเกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาขึ้นได้เนื่องจากนักเรียนที่ไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียนในโรงเรียน แต่ครอบครัวมีรายได้น้อยอาจขาดโอกาสในการเข้าถึงการเรียนกวดวิชา โดยเฉพาะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนกวดวิชาเพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย ทำให้เกิดความแตกต่างกันสำหรับกลุ่มนักเรียนที่ได้เรียนกวดวิชาและไม่ได้เรียนกวดวิชาอันจะมีผลสืบเนื่องไปถึงการทำคะแนนสอบและโอกาสได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยที่ดีมีคุณภาพ รวมถึงโอกาสในการทำงานในอนาคต

ในส่วนของปัจจัยที่ลดแนวโน้มการเรียนกวดวิชานั้นจากผลการศึกษาที่คือ จำนวนพี่น้องที่เพิ่มขึ้นจะทำให้นักเรียนกวดวิชาน้อยลงเนื่องจากครอบครัวมีภาระต้องเลี้ยงดูบุตรหลายคน ทำให้เศรษฐกิจที่มีจำกัดต้องจัดสรรให้กับสมาชิกในครอบครัวที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นนักเรียนที่มีพี่น้องมากก็จะเข้าถึงการเรียนกวดวิชาน้อยทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้เช่นกัน และถ้าครอบครัวใดมุ่งมั่นสร้างทุนมนุษย์ให้กับบุตรโดยเน้นการศึกษาเล่าเรียนและการเรียนกวดวิชา ก็อาจจะมีการเรียนกวดวิชาน้อยลง ในระยะยาวถ้าคนส่วนใหญ่คิดเช่นนี้ก็อาจจะส่งผลต่อจำนวนประชากรที่ลดน้อยลงได้ในอนาคต

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนให้ความสำคัญต่อการเรียนกวดวิชาโดยการสละเวลาว่างนอกจากการเรียนในโรงเรียนไปเรียนกวดวิชาเพิ่มเติมแทนที่จะทำกิจกรรมนันทนาการอื่นหรือหาประสบการณ์นอกห้องเรียน อันเนื่องมาจากนักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียนที่โรงเรียน หรือต้องการเตรียมตัวเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัย ทั้งยังพบว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะสนับสนุนให้บุตรเรียนกวดวิชามากขึ้นด้วย ดังนั้นงานศึกษานี้พอจะสรุปแนวทางการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการเรียนกวดวิชาและการแก้ปัญหาค่าเรียนที่ไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียนในโรงเรียน ดังนี้

5.2.1 ทำให้นักเรียนเข้าถึงการเรียนกวดวิชาเท่าเทียมกันเพื่อลดความเหลื่อมล้ำแนวทางการแก้ปัญหา คือ

1) รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการควรจัดให้มีการกวดวิชาขึ้นเองเพื่อให้ นักเรียนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการทบทวนความรู้เพื่อสอบในสนามสอบระดับชาติหรือ แม้แต่การเพิ่มความเข้าใจจากการเรียนในโรงเรียน ซึ่งแนวทางที่รัฐอาจทำได้คือการค้นหาครู ดีเด่นด้านการสอนหรือขอความร่วมมือกับ สถาบันกวดวิชาที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง และจัดโครงการทบทวนความรู้โดยการถ่ายทอดและบันทึกเทปให้แต่ละโรงเรียนเก็บไว้เพื่อให้ นักเรียนที่อาจจะไม่มีสื่อออนไลน์ได้ดูที่โรงเรียนและลงนสื่อออนไลน์เพื่อให้นักเรียนที่มีความพร้อมด้านการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสามารถดูที่บ้านได้เช่น ระบบ e-learning เป็นต้น ทั้งนี้ควร จะจัดทำโครงการทบทวนให้ครอบคลุมทุกเนื้อหาวิชาและทุกระดับชั้นเรียนเนื่องจากปัจจุบันรัฐมี โครงการชื่อ “โครงการติวเข้ม เติมเต็มความรู้” หรือ Tutor Channel โดยจัดขึ้นในปี 2552 แต่ เน้นกวดวิชาเฉพาะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งจะสอบเข้ามหาวิทยาลัย แต่ การศึกษาชั้นนี้พบว่าความเหลื่อมล้ำมีอยู่ในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยเช่นกัน ซึ่งปัจจุบันมีโครงการของภาคเอกชนคือ ทรูปลูกปัญญา ที่ถ่ายทอดสดและเข้าถึงได้จากสื่อ

ออนไลน์เป็นโครงการที่ครอบคลุมนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ถ้ารัฐบาลบูรณาการกับภาคเอกชนอาจจะช่วยให้เกิดผลในวงกว้างและเข้าถึงนักเรียนชนบทได้โดยการลงทุนระบบโครงสร้างอินเทอร์เน็ตให้กับโรงเรียนที่ห่างไกลและขาดแคลน เป็นต้น

2) ภาคเอกชนที่มีความสามารถในการจัดทบทวนความรู้เช่น โครงการ "ทบทวนความรู้สู่มหาวิทยาลัยกับสหพัฒน์" ที่จัดโดย บริษัท สหพัฒน์พิบูล จำกัด (มหาชน) หรือโครงการ "แบรนต์ซัมเมอร์แคมป์" ที่จัดโดย บริษัท เซเรบอส (ประเทศไทย) จำกัด ผู้ผลิตแบรนต์ซูปไก่สกัด จัดตั้งโครงการแบรนต์ซัมเมอร์แคมป์ ขึ้นในปี 2533 เป็นต้น ซึ่งเน้นการกวดวิชาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ถ้าภาคเอกชนสามารถขยายโครงการติวเสริมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้โดยการขอความร่วมมือจากภาคเอกชนอื่นเพื่อร่วมทุนในการจัดงานและประสานงานก็จะเป็นประโยชน์ต่อการลดความเหลื่อมล้ำในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้

3) ภาครัฐโดยกระทรวงศึกษาอาจกำหนดมาตรฐานโรงเรียนกวดวิชาโดยใช้การกำกับดูแลคล้ายกับโรงเรียนในระบบเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้มีทางเลือกในการศึกษาเพิ่มเติมอย่างมีระบบและเป็นสากล เนื่องจากเหตุผลหลักที่นักเรียนกวดวิชามาจากต้องการเพิ่มผลการเรียนในโรงเรียน

5.2.2 การแก้ปัญหาการไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียนในโรงเรียน

แนวทางการแก้ปัญหา คือ

1) การลดขนาดจำนวนนักเรียนต่อห้องโดยการเพิ่มห้องเรียนเพื่อให้ครูสามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง แนวทางที่สามารถทำได้คือผู้บริหารโรงเรียนอาจวางแผนการใช้ห้องเรียนให้คุ้มค่าและต่อเนื่อง พร้อมกับการจัดตารางสอนของครูให้มีความเหมาะสมให้ครูได้มีเวลาพักหรืออาจใช้การขยายห้องเรียนเพิ่มโดยบสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น

2) ถ้าแนวทางแรก อาจทำได้ยากเนื่องจากข้อจำกัดของบุคลากรและสถานที่ กระทรวงศึกษาธิการอาจจัดให้มีการเรียนทบทวนบทเรียนโดยละเอียดที่ไม่ใช่เพียงการกวดวิชาเพื่อเร่งรัดเนื้อหาเท่านั้น แนวทางอาจทำได้โดยการลงทุนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับโรงเรียนในการบันทึกเทปการสอนของครูในชั้นเรียนและให้นักเรียนสามารถดูย้อนหลังได้เพื่อเป็นการทบทวนความรู้หรือ กระทรวงศึกษาอาจเพิ่มงบประมาณให้กับโรงเรียนในส่วนของการให้ค่าตอบแทนครูให้สอนเพิ่มเติมนอกเวลาราชการเพื่อเป็นการทบทวนบทเรียนในห้องเรียนสำหรับนักเรียนที่อาจตามไม่ทันหรือยังไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน

3) กระทรวงศึกษาอาจจัดให้มีการนิเทศการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกโรงเรียนเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งภายในโรงเรียน และเพื่อให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาการสอนที่ดีขึ้นอยู่เสมอ ทำให้นักเรียนเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น

นอกจากข้อเสนอข้างต้นแล้วในกรณีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กระทรวงศึกษาธิการควรจะใช้ระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยที่แน่นอนและต่อเนื่อง

(สุจิตรา ชานีวิทย์ภรณ์, 2559) ถ้าจำเป็นจะต้องเปลี่ยนระบบควรมีผลบังคับใช้กับนักเรียนรุ่นถัดไปอย่างน้อย 3 รุ่นเช่น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเตรียมตัวเลือกสาขาที่เรียนและตั้งใจทำคะแนนในวิชาที่จะใช้เข้ามหาวิทยาลัย เนื่องจากผลการศึกษาพบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเรียนกวดวิชาเพราะต้องการเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยเป็นร้อยละอันดับต้นๆของเหตุผลทั้งหมด นั้นอาจแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการสอบทำให้ครูในโรงเรียนปรับตัวไม่ทันเนื่องจากการวางแผนการสอนมาล่วงหน้าซึ่งต้องสอนตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ ดังนั้นเด็กจึงหันไปพึ่งการเรียนกวดวิชาเป็นจำนวนมาก

บรรณานุกรม

- กรองแก้ว ณ ลำปาง. 2555. ภาษีโรงเรียนกวดวิชา: ช้อยกเว้นเพื่อประโยชน์ของใคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย
กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักนโยบายและแผน การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2557. รายงานการสรุปยอดรวมจำนวนนักเรียน
ระดับประเทศ. ค้นวันที่ 30 เมษายน 2558 จาก
http://doc.obec.go.th/dataonweb/report/indexsum_prov.php
- มนชยา อรุณยศ และศิวพงศ์ ธีรอำพน. 2548. การกวดวิชากับความเจริญเติบโตทาง
เศรษฐกิจ. การประชุมวิชาการระดับชาติของนักเศรษฐศาสตร์ ครั้งที่ 1
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ค้นวันที่ 15 สิงหาคม 2552 จาก
[https://www.researchgate.net/publication/27801030_karkwdwichakabkhwamc
eriyteibtohangsersthkic](https://www.researchgate.net/publication/27801030_karkwdwichakabkhwamc
eriyteibtohangsersthkic)
- รัชดา บุญมหาสิทธิ์. 2554. ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การเรียนกวดวิชาของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลายบริเวณสยามสแควร์. สารนิพนธ์คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุจิรา จันทร์แดง. 2556. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเรียนกวดวิชาของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ลภัส อัครพันธ์. 2558. โอกาสการเติบโตของธุรกิจโรงเรียนกวดวิชาและผลจากการเก็บ
ภาษี. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. 2558. โรงเรียนกวดวิชาปี '58 แข่งขันรุนแรงขึ้น...คาด จำนวนนักเรียนไม่
ลดลง ส่งผลให้ตลาดยังคงเติบโตร้อยละ 6.8. กระแสทรรศน์. 2601 (10 มีนาคม)
2559.
- สำนักงานประมาณ. 2559. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2559. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานประมาณ.
- สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 13. 2558. รายงานทิศทางการพัฒนาการศึกษาระดับภาค
การศึกษา (กรุงเทพมหานคร) ในช่วงปี พ.ศ. 2560-2569. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 13 กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุจิตรา ชำนิวิทย์กรณ์. 2559. การสอบคัดเลือกแบบรับตรง การกวดวิชา และความไม่เท่าเทียม
กันด้านโอกาสทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษาไทย. วารสารพัฒนาการเศรษฐกิจ
ปริทัศน์. 10 (กรกฎาคม) 2559.

- สุวิมล จีระทรงศรี. 2552. ผลสัมฤทธิ์ของการกวดวิชาและการสอบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Allen, Anna and Chavkin, Nancy Feyl. 2004. New Evidence that Tutoring with Community Volunteers Can Help Middle School Students Improve their Academic Achievement. **The School Community Journal**. 14 (2): 7-18.
- Becker, Gary S. 1964. **Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis, with Special Reference to Education**. New York: National Bureau of Economic Research.
- Becker, Gary S. 1965. A Theory of the Allocation of Time. **The Economic Journal**. 75 (299): 493-517.
- Becker, Gary S. 1981. **A Treatise on the Family**. Cambridge, Mass: Harvard University Press.
- Becker, Gary S. 1992. The Sveriges Riksbank Prize in Economic Sciences in Memory of Alfred Nobel 1992 Gary Becker. **Kungl. Vetenskapsakademien The Royal Swedish Academy of Sciences**. Retrieved August 24, 2015 from http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/economic-sciences/laureates/1992/press.html
- Bray, Mark. 2003. Adverse Effect of Private Supplementary Tutoring: Dimensions, Implications and Government Responses. International Institute for **Education Planning**.
- Cámara, Florencia; Coseani, Guillermo and Gertel, Héctor R. 2014. **Private Tutoring: A Necessary Supplement to Admission in Higher Education?**. Mimeo. Institute of Economy and Finance, National University of Cordoba.
- Dang, Hai-Anh. 2007. The Determinants and Impact of Private Tutoring Classes in Vietnam. **Economics of Education Review**. 26 (December): 683-698.
- Gutierrez, Antonio J., Jr. 2011. **Math Tutors: The Research Basis for The Effectiveness of Tutorinh in Public Education**. Retrieved August 24, 2015 from http://achievethelearning.org/assets/documents/research_basis_for_tutoring.pdf
- Heckman, James. 2014. **Introduction to A Theory of the Allocation of Time by Gary Becker**. Bonn: IZA.

- Jayachandran, Seema. 2014. Incentives to Teach Badly: After-School Tutoring in Developing Countries. **Journal of Development Economics**. 108: 190-205.
- Kim, Ji-Ha. 2010. The Determinants of Demand for Private Tutoring in South Korea. **Asia Pacific Education Review**. 11 (3): 411-421.
- Knok, Percy. 2004. Examination-Oriented Knowledge and Value Transformation in East Asian Cram Schools. **Asia Pacific Education Review**. 5 (1): 64-75.
- Napompech, Kulkanya. 2011. What Factors Influence High School Students in Choosing Cram School in Thailand. **International Conference on Business and Economics Research (IPEDR)**. 16: 90-95.
- Schweb, Klaus. 2015. **The Global Competitiveness Report 2014-2015**. World Economic Forum. Retrieved August 24, 2015 from http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2014-15.pdf

ภาคผนวก

สำหรับผู้สัมภาษณ์

เลขที่.....

วันที่.....

โรงเรียน .....

จังหวัด.....

ระดับชั้น.....

แบบสอบถาม

เรื่อง สถาบันกวดวิชา : ส่งเสริมหรือทดแทนกับโรงเรียนในทางเศรษฐศาสตร์

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนในโรงเรียนและกวดวิชาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาต้นและตอนปลาย เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ระดับชั้นปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) โดยนายณัฐพัชร์ จรุงชาติธนภิตต์ แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับการศึกษาวิจัยเท่านั้น การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีความกระทบต่อท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบการศึกษาของไทยให้สามารถตอบสนองตามความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือกรอกข้อมูลลงในช่องลงในช่อง _____ ที่ตรงกับสภาพเป็นจริงของท่าน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ _____ 1. ชาย _____ 2. หญิง _____
2. ที่อยู่ปัจจุบัน _____ 1. กรุงเทพมหานคร _____ 2. จังหวัดอื่นๆ ระบุ _____
3. จำนวนพี่น้อง (รวมผู้ตอบ) _____ คน
4. สถานภาพสมรสบิดามารดา _____ 1. สมรส _____ 2. หย่าร้าง ม่าย หรือเสียชีวิตทั้งคู่ (ข้ามไปตอบข้อ 12)

5 ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา

_____ 1. น้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	_____ 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
_____ 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	_____ 4. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
_____ 5. ปริญญาตรี	_____ 6. ปริญญาโทขึ้นไป

6. อาชีพหลักของบิดา

_____ 1. ข้าราชการ	_____ 2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ
_____ 3. เจ้าของกิจการ	_____ 4. พนักงานบริษัทเอกชน
_____ 5. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ	_____ 6. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย
_____ 9. เกษียณอายุ	_____ 10. อื่นๆ ระบุ _____

7. เงินได้ของบิดาต่อเดือน

_____ 1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท	_____ 2. 15,001 – 25,000 บาท
_____ 3. 25,001 – 40,000 บาท	_____ 4. 40,001 – 55,000 บาท
_____ 5. 55,001 – 70,000 บาท	_____ 6. 70,001 – 125,000 บาท
_____ 7. มากกว่า 125,000 บาท	

8. ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา

_____ 1. น้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	_____ 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
_____ 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	_____ 4. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
_____ 5.ปริญญาตรี	_____ 6.ปริญญาโทขึ้นไป

9. อาชีพหลักของมารดา

_____ 1. ข้าราชการ	_____ 2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ
_____ 3. เจ้าของกิจการ	_____ 4. พนักงานบริษัทเอกชน
_____ 5. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ	_____ 6. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย
_____ 9. เกษียณอายุ	_____ 10. อื่นๆ ระบุ _____

10. เงินได้ของมารดาต่อเดือน

_____ 1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท	_____ 2. 15,001 – 25,000 บาท
_____ 3. 25,001 – 40,000 บาท	_____ 4. 40,001 – 55,000 บาท
_____ 5. 55,001 – 70,000 บาท	_____ 6. 70,001 – 125,000 บาท
_____ 7. มากกว่า 125,000 บาท	

11. ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง (ผู้ที่ตอบข้อ 8 ถึง 11 แล้ว ข้ามไปข้อ 15)

_____ 1. น้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	_____ 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
_____ 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	_____ 4. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
_____ 5.ปริญญาตรี	_____ 6.ปริญญาโทขึ้นไป

12. อาชีพหลักของผู้ปกครอง

_____ 1. ข้าราชการ	_____ 2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ
_____ 3. เจ้าของกิจการ	_____ 4. พนักงานบริษัทเอกชน
_____ 5. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ	_____ 6. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย
_____ 9. เกษียณอายุ	_____ 10. อื่นๆ ระบุ _____

13. เงินได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

_____ 1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท	_____ 2. 15,001 – 25,000 บาท
_____ 3. 25,001 – 40,000 บาท	_____ 4. 40,001 – 55,000 บาท
_____ 5. 55,001 – 70,000 บาท	_____ 6. 70,001 – 125,000 บาท
_____ 7. มากกว่า 125,000 บาท	

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนในโรงเรียน

14. ระดับการศึกษาปัจจุบัน _____ 1. มัธยมศึกษาตอนต้น ม. _____
 _____ 2. มัธยมศึกษาตอนปลาย ม. _____
15. เกรตเฉลี่ยสะสม (สำหรับม. 4 ใช้เกรตเฉลี่ยม.ต้น) _____
16. สายการเรียน _____ 1. วิทยาศาสตร์-คณิต _____ 2. ศิลป์-คำนวณ
 _____ 3. ศิลป์-ภาษา _____ 4. อื่นๆ _____
17. สังกัดของโรงเรียน _____ 1. รัฐบาล _____ 2. เอกชน
18. จำนวนนักเรียนต่อห้องโดยเฉลี่ย _____ คน
19. จำนวนชั่วโมงที่ต้องเข้าเรียนต่อสัปดาห์ _____ ชั่วโมง
 คำชี้แจงนับเฉพาะชั่วโมงของวิชาที่คิดเกรดเท่านั้น วิชาที่ไม่คิดเกรด เช่น home room ลูกเสือ เป็นต้น
 ไม่นำมานับ
20. สัดส่วนจำนวนชั่วโมงที่เข้าเรียนจริงต่อจำนวนชั่วโมงเรียนทั้งหมด
 คำชี้แจง จำนวนชั่วโมงที่ไม่ได้เข้าเรียนจริง เช่น จำนวนชั่วโมงโดดเรียน จำนวนชั่วโมงที่เข้าเรียนแต่เข้าไป
 ไปทำการบ้านวิชาอื่นหรือหลับในห้อง เป็นต้น
 _____ 1. 100 % _____ 2. 80 - 100 %
 _____ 3. 60 - 80 % _____ 4. 40 - 60 %
 _____ 5. 20 - 40 % _____ 6. น้อยกว่า 20 %
21. ต้นทุนที่ใช้ในการเรียนที่โรงเรียนโดยประมาณ
 ค่าเรียนที่จ่ายต่อเทอม _____ บาท
 ค่าทำกิจกรรมนอกเหนือจากค่าเรียนต่อเทอม _____ บาท
 ค่าหนังสือเรียนและเอกสารต่อเทอม _____ บาท
 ค่าเดินทางไป-กลับโรงเรียนต่อวัน _____ บาท
 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ใช้ในการเรียนต่อเดือน _____ บาท
 ระบุ _____
22. เหตุผลในการเลือกโรงเรียน (เรียงจากมากไปน้อย โดยเลข 1 คืออันดับที่มากที่สุด)
 _____ 1. โรงเรียนมีชื่อเสียง _____ 2. อาจารย์มีชื่อเสียง
 _____ 3. ศิษย์เก่ามีชื่อเสียง _____ 4. ค่าเรียนไม่แพง
 _____ 5. เดินทางสะดวก _____ 6. อื่นๆ _____
23. เหตุผลในการเลือกสายการเรียน เช่น วิทยาศาสตร์-คณิต ศิลป์-ภาษา เป็นต้น (เรียงจากมากไปน้อย โดยเลข 1
 คืออันดับที่มากที่สุด)
 _____ 1. เพื่อนสนิทเรียน
 _____ 2. บิดามารดาต้องการให้เรียน
 _____ 3. ความชอบของตนเอง
 _____ 4. ตนเองมีความถนัด สามารถทำเกรดได้ดี
 _____ 5. เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต
 _____ 6. ต้องการเรียนต่อคณะที่ต้องใช้สายนี้
 _____ 7. อื่นๆ _____

24. ปัจจัยที่ทำให้คุณตั้งใจเรียนที่โรงเรียนมากขึ้น (เรียงจากมากไปน้อย โดยเลข 1 คืออันดับที่มากที่สุด)
_____ 1. ได้เรียนในวิชาที่ชอบ	_____ 2. ได้เรียนในวิชาที่ถนัด
_____ 3. อาจารย์สอนเก่ง	_____ 4. สื่อการสอนดี
_____ 5. เพื่อนร่วมชั้นตั้งใจเรียน	_____ 6. จำนวนเพื่อนร่วมชั้นน้อย
_____ 7. ค่าเรียนแพง	_____ 8. สภาพห้องเรียนน่าเรียน
_____ 9. อื่นๆ _____	

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนกวดวิชา

25. คุณเรียนกวดวิชาในเทอมนี้หรือไม่
 คำชี้แจง นับเฉพาะการกวดวิชาที่ต้องจ่ายค่าเรียน และเรียนห้องละ 7 คนขึ้นไป (เรียนกับสถาบันกวดวิชา)
_____ 1. ไม่เรียน (จบการตอบแบบสอบถาม)	_____ 2. เรียน จำนวน _____ วิชา
26. เหตุผลที่เลือกเรียนกวดวิชา (เรียงจากมากไปน้อย โดยเลข 1 คืออันดับที่มากที่สุด)
_____ 1. ไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียนในโรงเรียน	_____ 2. เพิ่มผลการเรียนในโรงเรียน
_____ 3. เตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย	_____ 4. ค่าเรียนกวดวิชาไม่แพง
_____ 5. เรียนตามเพื่อน	_____ 6. ผู้ปกครองต้องการให้เรียน
_____ 7. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	_____ 8. อื่นๆ _____
27. จังหวัดที่เรียนกวดวิชา
_____ 1. กรุงเทพมหานคร	_____ 2. จังหวัดอื่นๆ ระบุ _____
28. รายละเอียดการกวดวิชาที่คุณเรียน (ค่าเรียนให้รวมทั้งค่าหนังสือและเอกสารการเรียนด้วยแล้ว)
 หมายเหตุ : ถ้าเป็นนักเรียนม.ปลาย ให้รวมค่าเรียนวิชาฟิสิกส์ เคมี ชีวะ อยู่ในวิชา วิทยาศาสตร์
1) วิชา คณิตศาสตร์	ค่าเรียนต่อคอร์ส _____ บาท	ระยะเวลาเรียน _____ เดือน
2) วิชา วิทยาศาสตร์	ค่าเรียนต่อคอร์ส _____ บาท	ระยะเวลาเรียน _____ เดือน
3) วิชา ภาษาอังกฤษ	ค่าเรียนต่อคอร์ส _____ บาท	ระยะเวลาเรียน _____ เดือน
4) วิชา ภาษาไทย	ค่าเรียนต่อคอร์ส _____ บาท	ระยะเวลาเรียน _____ เดือน
5) วิชา สังคมศึกษา	ค่าเรียนต่อคอร์ส _____ บาท	ระยะเวลาเรียน _____ เดือน
6) วิชา _____	ค่าเรียนต่อคอร์ส _____ บาท	ระยะเวลาเรียน _____ เดือน
7) วิชา _____	ค่าเรียนต่อคอร์ส _____ บาท	ระยะเวลาเรียน _____ เดือน
29. จำนวนนักเรียนกวดวิชาต่อห้องในแต่ละวิชาโดยเฉลี่ย _____ คน
30. จำนวนชั่วโมงที่เรียนกวดวิชาทั้งหมดต่อสัปดาห์ _____ ชั่วโมง
31. สัดส่วนจำนวนชั่วโมงที่เข้าเรียนกวดวิชาจริงต่อจำนวนชั่วโมงเรียนทั้งหมด
 คำชี้แจง จำนวนชั่วโมงที่ไม่ได้เข้าเรียนกวดวิชาจริง เช่น จำนวนชั่วโมงโดดเรียนไปเล่นเกมส์ หรือ ป่วย เป็นต้น
_____ 1. 100 %	_____ 2. 80 – 100 %
_____ 3. 60 – 80 %	_____ 4. 40 – 60 %
_____ 5. 20 – 40 %	_____ 6. น้อยกว่า 20 %
32. ต้นทุนอื่นที่ใช้ในการเรียนกวดวิชา
- ค่าเดินทางไป-กลับต่อวัน _____ บาท
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ใช้ในการเรียนต่อเดือน _____ บาท ระบุ _____

33. การกวดวิชาทำให้คุณตั้งใจเรียนในโรงเรียนเพิ่มขึ้นหรือลดลง
 _____ 1. ตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น _____ 2. ตั้งใจเรียนเท่าเดิม _____ 3. ตั้งใจเรียนลดลง
34. สำหรับนักเรียนม.ปลายที่เคยเรียนกวดวิชาตอนอยู่ม.ต้น คุณคิดว่าคุณใช้ความรู้จากการเรียนที่โรงเรียน
 หรือจากการกวดวิชาในการเรียนม.ปลายมากกว่ากัน
 _____ 1. โรงเรียน _____ 2. กวดวิชา _____ 3. เท่ากันทั้ง 2 ที่

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

*** ขอขอบคุณสำหรับการตอบแบบสอบถาม ***

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล

นายณัฐพัชร์ จริญญาติชนกิตติ์

ประวัติการศึกษา

เศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์
(เกียรตินิยมอันดับ 2) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2555

ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขาบริหารรัฐกิจ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2555

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2556
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการธุรกิจหลักทรัพย์
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด(มหาชน)

พ.ศ. 2559
ประกอบธุรกิจส่วนตัว